

DE KRIJGSRAAD

IN NAAM VAN DE REPUBLIEK

Parketnummer : 3979

Vonnisnummer : 51

Datum uitspraak : 29 november 2019

Tegenspraak

Raadsman : I.D. Kanhai, BSc., advocaat,

VONNIS

van de Krijgsraad, zitting houdende te Paramaribo, in zaak van de auditeur-militair tegen:

***DENDOE, STEPHANUS,
geboren op [datum] in het [district],
voorheen van beroep militair in de rang van Majoor,
wonende aan [adres] te [woonplaats],
verdachte,***

1. Het onderzoek van de zaak

Dit vonnis is gewezen naar aanleiding van het onderzoek op de diverse data gehouden terechtzittingen en gerechtelijke plaatswaarnemingen.

De Krijgsraad heeft kennis genomen van de vordering van de auditeur-militair, hierna te noemen AM en van hetgeen de raadsman van de verdachte naar voren heeft gebracht.

De auditeur-militair heeft het volgende gevorderd:

- veroordeling van de verdachte tot een gevangenisstraf voor de duur van twintig jaren voor het ten laste gelegde feit onder A, te weten medeplegen aan moord, welk feit de AM wettig en bewezen acht op grond van de door hem in zijn requisitoir opgesomde bewijsmiddelen.

De verdediging heeft onder meer gevorderd:

A. primair: niet ontvankelijkheid van de vervolgingsambtenaar op basis van de amnestiewet;
B. subsidiair: onbevoegdverklaring van de Krijgsraad eveneens op basis van de Amnestiewet en Vrijspraak bij gebrek aan bewijs.

2. De tenlastelegging

Aan dit vonnis is als bijlage I gehecht een door de griffier gewaarmerkte fotokopie van de inleidende dagvaarding bij de Krijgsraad, van waaruit de inhoud van de tenlastelegging geacht moet worden hier te zijn overgenomen.

Indien in de tenlastelegging taal- en/of schrijffouten voorkomen, zijn deze verbeterd. De verdachte is daardoor niet in zijn verdediging geschaad.

3. De geldigheid van de dagvaarding

Bij het onderzoek ter terechtzitting is gebleken dat de dagvaarding aan alle wettelijke eisen voldoet en dus geldig is.

4. De bevoegdheid van de Krijgsraad

De Krijgsraad verwerpt het meer subsidiair opgeworpen (onbevoegdheids)verweer van de verdediging inhoudende dat de Krijgsraad zich onbevoegd dient te verklaren in de onderhavige strafzaak, en wel op grond van de hierna volgende overweging.

Onbevoegd verklaring heeft betrekking op de plaats alwaar het misdrijf is gepleegd. Indien een strafbaar feit op Surinaams grondgebied heeft plaatsgevonden, dan is de Surinaamse rechter, in casu de Krijgsraad, bevoegd van de onderhavige strafzaak kennis te nemen. In casu heeft het strafbaar feit, zoals hierna uit de bewijsmiddelen blijkt, op Surinaams grondgebied plaatsgevonden. Mitsdien is de Krijgsraad bevoegd van de onderhavige strafzaak kennis te nemen.

5. De ontvankelijkheid van de vervolging

De Krijgsraad volhardt bij al hetgeen zij ter zake de gewijzigde Amnestiewet in het door haar gewezen en uitgesproken vonnis d.d. 09 juni 2016 heeft overwogen, in welk vonnis de Krijgsraad heel breedvoerig is ingegaan op de standpunten van partijen met betrekking tot de gewijzigde Amnestiewet van 05 april 2012 (S.B. 2012, no. 49) en bij welk vonnis de Krijgsraad het bepaalde in artikel 1 van de gewijzigde Amnestiewet wegens strijdigheid met één der in hoofdstuk V van de Grondwet Republiek Suriname genoemde grondrechten, als ongeoorloofd en buiten toepassing heeft verklaard. Op grond hiervan verwerpt de Krijgsraad het subsidiair verweer dat de verdediging heeft opgeworpen, inhoudende niet ontvankelijk verklaren van de auditeur-militair.

Bovendien zijn bij het onderzoek ter terechtzitting geen feiten of omstandigheden gebleken die aan de ontvankelijkheid van de Auditie in de weg staan.

6. Schorsing der vervolging

Bij het onderzoek ter terechtzitting zijn geen gronden voor schorsing der vervolging gebleken.

7. De gebezigde bewijsmiddelen

De Krijgsraad acht wettig en overtuigend bewezen dat de verdachte het ten laste gelegde onder A heeft begaan, en wel op grond van de feiten en de omstandigheden die zijn vervat in de hierna opgesomde bewijsmiddelen, in onderling samenhang beschouwd.

Elk bewijsmiddel wordt – ook in zijn onderdelen – slechts gebruikt tot bewijs van dat bewezen verklaarde feit, waarop het blijktens zijn inhoud betrekking heeft.

1. Proces-verbaal van verhoor van de [getuige 1] ter terechtzitting d.d. 30 oktober 2009-zakelijk weergegeven – als volgt:

Ik kan mij niet herinneren of deze verdachte bij de schietoefening aanwezig was. De opdracht om samen met sergeant eerste klas Dendoe de persoon van Baboeram op te halen, was afkomstig van Bhagwandas. Er werd een soldaat aan de groep toegevoegd. De opdracht wordt altijd aan de hoogste in rang gegeven. Ik meen dat ik het voertuig bestuurde. Ik ga ervan uit dat Dendoe voorin zat. De soldaat heeft de hond doodgeschoten en Dendoe zei: Sergeant, ontfarm je over deze man, want dit is niet volgens de instructie". Ik was een militair net als de verdachte. Ik was ook sergeant maar hij was hoger in rang. In een groep kennen de mensen elkaar. De soldaat had ik niet eerder ontmoet. De instructies werden rechtstreeks aan de groep van drie personen gegeven. De instructies aan Dendoe waren duidelijk. De groep onder leiding van Dendoe moest ergens in Paramaribo Noord een meneer Baboeram levend naar het Fort brengen. Ik heb geen enkele reden om wie dan ook te beschuldigen. Meneer Baboeram is

gearresteerd door een team van drie man. Dendoe heeft hem uit zijn huis gehaald. We zijn naar het Fort gereden en hij is afgestaan. De missie was voltooid. Ik weet niet of Dendoe in het Fort was op 9 december 1982. Ik kan mij hem alleen bij Baboeram herinneren. Ik heb me niet vergist omdat Sergeant Dendoe een hele formele man was in mijn beleving. Zijn naam heb ik onthouden omdat ik deze operatie samen met hem heb gedaan.

2. Proces-verbaal betreffende het verhoor van de [getuige 1], in het bijzijn van mr. A. Ramnewash, Rechter-Commissaris belast met de instructie der strafzaken bij het Hof van Justitie, de Kantongerechten en de Krijgsraad te Paramaribo, mw. L. Thijm, griffier van de laatst genoemde Rechter-Commissaris, d.d. 16 september 2002 in Nederland in het kader van een rechtshulpverzoek vanuit Suriname, welk proces-verbaal op ambtseed is opgemaakt door mr. F.Hoogendijk, Rechter-Commissaris en P.G. van der Vlugt, griffier, (Ordner IV, blz. 204 -206), waarin voor zover van belang het volgende is vermeld:

(...) Op 7 december 1982 heb ik van 06.30 tot ongeveer 10.30 uur getraind met de atleten. Toen kwam de chauffeur ons ophalen, omdat wij ons moesten aanmelden. Ik heb mij in de kazerne gemeld bij mijn directe baas, Bhagwandas. Hij zei dat de toestand in het land alarmerend was. (...) Op het Fort Zeelandia werd ons medegedeeld dat er een verhoogde staat van paraatheid was. Ik heb daar toen geen abnormale bewegingen waargenomen. Ik wist dat de Echo-Compagnie daar ook was gehuisvest. Ik heb Bouterse daarbinnen gezien.

(...) Er werd een briefing gehouden voor de groep van 16. Ik weet niet meer wie dat deed. Ik meen Bhagwandas. Gewoonlijk had Bouterse eerst het woord en droeg hij het woord over aan Bhagwandas voor de uitvoering van een operatie. Nu werden ons namen genoemd van mensen die gearresteerd moesten worden.

Daartoe werden wij in groepen verdeeld. Ik heb met Dindoe (lees: Dendoe) en nog een soldaat, en een burger (dogla type), een man van Hindoestaanse afkomst opgehaald. Hij was jong en slank. Hij woonde in Paramaribo-Noord. (...) Ik denk dat het Baboeram was. Dindoe had de leiding. De burger had de woning aangewezen. Wij waren naar het huis gereden, in mijn Volkswagen-kever. De soldaat heeft direct de hond doodgeschoten toen die blafte. Ik heb hem verder uit de woning gehouden. Dindoe is de man uit zijn kamer gaan halen. Ik bleef in de woonkamer. De vrouw vroeg waarom dit allemaal was. Dindoe zei dat ze dat wel zou horen. Ik heb niets gezegd. Het was niet nodig. De man is rustig meegegaan. Ons was gezegd dat de mensen die gearresteerd moesten worden, gevaarlijk waren, maar ik dacht niet dat deze persoon enig gevaar voor ons betekende.

(...) Het klopt dat de telefoon onklaar is gemaakt. Dat heeft die soldaat gedaan. Het kan inderdaad kloppen dat hij in de woning is achtergelaten.

(...) De arrestaties vonden plaats na middernacht, voorzover mij bekend. Wij hebben de arrestanten overgedragen in het Fort. Ik weet niet aan wie. Daarna had ik niets meer te doen. Ik ben met anderen op het pleintje gebleven om te zien wie er binnen kwamen.

Ik kan me herinneren dat de lijfwachten van Bouterse van beneden naar boven heen en weer liepen. Ik heb in elk geval Lewis gezien en Roozendaal, en Dijksteel. (...) Bouterse was boven. Bhagwandas was daar ook. De verdachten waren ook aan die kant.

Ik verkeerde in de veronderstelling dat na de arrestaties een proces zou volgen en dat dan zou blijken hoezeer die personen de samenleving aan het ontwrichten waren geweest.

Op een gegeven moment hoorde ik mensen gillen. Ik hoorde ook geweer- en pistoolsalvo's. Ik weet niet hoe laat het was. Het was nog nacht. Iedereen vroeg zich af wat er aan de hand was. Wij dachten: "dit is een zwaar verkorte procedure." Wij konden ons zoiets niet voorstellen.

Gorré kwam naar mij toe en zei: "Dit is toch zinloos!". Ik was verbaasd, omdat ik dacht dat hij als één van de hoogste bazen op de hoogte was. Als tweede kwam Tolud naar mij toe, die precies hetzelfde zei. Ook daarover was ik verbaasd, omdat ik dacht dat als er zoiets gebeurde, hij er wel bij betrokken zou zijn. Hij stond namelijk bekend als dom en wreed. Voor mij stond wel vast dat ze bezig waren de gearresteerde personen om te brengen. Ik weet dat Bouterse daar

op het Fort aanwezig was. Zijn lijfwachten waren er en ik heb hem zelf minstens één keer van beneden naar boven zien gaan.

(...) De volgende dag zijn de lijken in vrachtwagens naar het mortuarium gebracht. Ik was op één van de vrachtwagens. Ik weet niet wie de leiding had. Ruimveld was erbij.”

3. Verklaring van de [getuige 2], afgelegd bij zijn verhoor ter terechtzitting van de Krijgsraad d.d. 23 januari 2009, op welke terechtzitting hij voor zover relevant het volgende heeft verklaard:

“(…) Dendoe was erbij op 8 december 1982 toen het vuur geopend werd. Hij heeft alles meegemaakt. Ik was op 8 december 1982 wel aanwezig in het Fort Zeelandia en wel van 07.00 uur 's morgens tot 18.00 uur. Ik was de veiligheidsagent van Majoor Horb. Bij het ochtendappel was ik er niet. Ik was werkzaam bij het Garnizoenscommando. Ik moest me aanmelden bij majoor Horb. Op die bewuste dag gaf Rozendaal mij door dat ik mij moest aanmelden bij Bhagwandas. Bhagwandas verwees mij door naar de zolder.

(...) Bouterse was in zijn kabinet. Op dat moment waren er leden van de groep van 16 in die ruimte. De namen waren: Bouterse, Horb, Dendoe, Geffery, Bhagwandas, Rozendaal, Zeeuw, Sital, Hardjoprajitno. Die negen mensen waren in die ruimte. Tegen 09.30 uur hoorde ik schoten aan de rivierzijde. Ik vroeg aan de commandant Naim wat er gaande was. Hij zei toen: “Hou je rustig”. Ik kan mij eigenlijk niet meer herinneren of de hele groep van 16 er was. (...) Ik maakte het venster open, omdat het te donker was op die zolder. Ik zag toen twee lijken. Het waren die van Sheombar en Rambocus. Ik zag schotverwondingen aan de onderbenen. Horb en Kamperveen kwamen naar boven. Kamperveen moest een verklaring afleggen. Hij was bevreesd. Hij huilde en maakte een gebroken indruk. Kamperveen had geen bril op. Hij had een korte broek aan en had een bloot bovenlijf. Horb zei: “begin te schrijven.”. Hij schreef iets over een coup vanuit de Franse kant. Hierna zijn wij samen naar beneden gegaan. Ik kreeg de opdracht van Bhagwandas om buiten te wachten. Daarna zag ik Baboeram. Maar het moest Hoost of Riedewald zijn die ik ook zag. Bhagwandas zei: “ding man disie ow njang ai.”. Soema no soetoe ow ka”. Derby was er toen ook bij. Baboeram en Riedewald of Hoost zijn ook geëxecuteerd.

(...) Alle 16 mannen hebben geschoten op Riedewald en Baboeram. Ik heb de opdracht om te schieten van Bhagwandas gehad.

Goedhart was de veiligheidsman van Bouterse.

Hij alleen heeft op Daal geschoten.

Bouterse was de bevelhebber. De opdrachten kwamen toen van hem.

(...) Over periode 8 december 1982 kan ik het volgende zeggen. Horb woonde op het complex dichtbij het park. Ik ben gearriveerd in die morgen op mijn bromfiets. Ik moest mij aanmelden. Dat was de procedure. Horb was reeds in het Fort. Ik ben naar het Fort gereden. Er waren alleen militairen van de Echo Compagnie. Ik moest mij aanmelden bij de wacht. Ik ging direct naar binnen. Ik kreeg die morgen het idee alsof er iets niet in orde was. Collega's hebben mij gezegd wat er zoal gaande was. We hoorden schoten. Iedereen vroeg mekaar “san psa”. We moesten ons rustig houden. Ik heb leden van de groep van 16 gezien. Er was geen andere kamer waar Bouterse en Bhagwandas waren. Dat was het kabinet. Het was voor half tien 's morgens. Ik kreeg de opdracht van Bhagwandas. Ik mocht opdrachten krijgen van Bhagwandas alhoewel Horb mijn chef was. Bouterse, Horb en Bhagwandas waren verspreid in die kamer. Het was het kantoor van Bouterse. Ik heb Bouterse ook daar gezien. Ik heb Bouterse, Bhagwandas en Horb niet samen gezien na die schoten. Toen Bhagwandas mij zei dat ik mij moest opstellen, was Bouterse nog in zijn kabinet. Die twee lijken lagen nog daar op de grond. We waren met zestien personen opgesteld. Hierna moesten wij terug naar het huis van Horb. Het was in opdracht van Horb. We moesten wachten op zijn orders tot voor zes uur. We moesten toen terug naar het Fort. Ik was samen met Chotkan en Tanoesemito. We moesten Derby terug naar huis brengen. Ik hoorde Derby praten. Hij was blij. Hij wilde ons een drankje

aanbieden, maar wij hebben het niet aangenomen. We waren toen geconsigneerd, dus moesten we teug naar het Fort. We moesten onze wapens inleveren. Ons werd gezegd dat er een oefening gehouden zou worden in de nachtelijke uren. Er zouden schoten gelost worden. We wisten niet of de oefeningen met scherp waren of als het losse flodders waren. Hij zei dat we moesten blijven liggen op de grond uit veiligheid, we mochten niet op de bedden liggen. Tegen 02.00 uur hoorden we schoten. (...) Ik hoorde omstreeks 02.00 uur 's nachts een half uur lang schoten vanuit de richting van het Fort. Er werd geschoten in het Fort. Het waren angstige momenten.

's Morgens zag ik een Isuzu pick-up met een dekzeil.

(...) Ik maakte op zolder het raam open en ik zag de twee lijken. Horb is toen met Kamperveen naar boven gekomen. Daarna ben ik naar beneden gegaan. Bouterse was er toen nog. Ik heb toen meegedaan aan de executies van Riedewald en Baboeram. Ik had het over Daal. Toen waren het vijf mensen die om het leven werden gebracht. Toen ik wegging naar het huis van Horb was Bouterse nog in het Fort. (...) Ik was in het Fort tussen 09.30 uur en 18.00 uur.

Tussen 09.15 en 15.00 uur was Bouterse wel daar. Tegen 15.00 of 16.00 uur ben ik weggegaan. Toen was Bouterse nog daar. Toen zijn vijf personen om het leven gebracht. Die vijftien mannen die waren opgesloten in een driehoek. Er moest een deur zijn geweest in die driehoek. Bij de trap moest er een deur zijn geweest naar kamer no. 4 en via de trap kon je naar boven. Ik zag toen dat Daal van de zuilen trap naar boven kwam. Uit de kamer van Bouterse heb ik ze niet zien gaan naar het bastion.

Toen Bhagwandas de opdracht gaf om te schieten was er een vuurpeleton. Iedereen moest tegelijk vuren. Toen de opdracht van vuren kwam, was Bouterse in zijn kamer. De afstand tussen Bhagwandas en die kamer was 10 tot 15 meters.”

4) Proces-verbaal van de gerechtelijke plaatswaarneming in het Fort Zeelandia d.d. 23 maart 2012, waarbij de [getuige 2], ter plekke de volgende verklaring heeft afgelegd:

“Ik kwam op die ochtend van 8 december 1982 in het fort aan. Ik ging naar de ruimte waar de telefooncentrale van de Echo compagnie was. De militair Rozendaal kwam naar beneden via de trap en gaf aan dat ik mij moest aanmelden. (...) Toen ik naar boven ging trof ik Kamperveen aan in de ruimte.

Hij zat hier met Horb. Ik maakte het raam open en ging op de balustrade zitten. Toen ik naar buiten keek had ik een overzicht op Bastion Veere en zag daar 2 lijken. Het waren de lijken van Sheombar en Rambocus(de [getuige 2] wijst de plek aan waar Kamperveen op zijn buik lag.) Hij was bezig te schrijven. Het schrijven ging moeizaam omdat hij zijn bril niet bij zich had.

Toen ik boven kwam in de ruimte en de lijken zag, had ik al de schoten gehoord. Het was op 8 december 1982 in de ochtend uren. Ik moest toen niet schieten. De lijken lagen met kogelgaten en bloed op Bastion Veere. Ik was bij de waterput beneden toen ik de schoten hoorde. Er is met een uzi geschoten. Toen ik in het vuurpeleton was toen heb ik wel geschoten. Bhagwandas en Dendoe waren buiten voor het vuurpeleton. Dendoe stond achter het vuurpeleton. Langs de muur van het Fort was er een talud waarop de wacht kon lopen. De mensen zaten op de talud toen ze werden beschoten. Ik moest op Baboeram schieten. Dijksteel stond achter mij.

Goedhart schoot op Daal. Daal liep om te gaan zitten en voordat hij ging zitten werd er op hem geschoten. (...) De mensen zaten met hun rug naar de rivier op de talud. Ik dacht aan mezelf, als ik het niet doe ga ik eraan. Ik heb geschoten op Baboeram en Riedewald. De rest van de personen is waarschijnlijk in de nacht doodgeschoten. Toen er werd geschoten hebben de anderen gegild. Ik was boven en Horb ook. Ik moest mij aanmelden bij Bhagwandas. Bouterse was er ook bij. Hij zat nog in zijn kabinet.

(...) Het schieten heeft ongeveer 5 minuten geduurd. Het was ongeveer tussen half 10 en 10 uur. (...) Bij het afschieten gaan de hulsen omhoog. Ik heb mij niet vergist. Hij was erbij.

(...)Ik heb die pick up op 9 december 1982 gezien.”

5. De verklaring van de [getuige 3], afgelegd ter terechtzitting van de Krijgsraad d.d. 02 december 2009, op welke terechtzitting hij, voor zover relevant, het volgende heeft verklaard:

"(...) Mijn specialiteit als arts is, het vaststellen van de doodsoorzaak.

(...) Ik ben begin december 1982 in Suriname gearriveerd.

Toen ik hoorde dat de mensen waren doodgeschoten ben ik naar het mortuarium gegaan. Ik weet niet meer wanneer ik daar naartoe ben gegaan.

Er waren een heleboel mensen bij de poort. Ik ben met de stroom van nabestaanden "meegeboord".

(...) Ik ben dus met de stroom meegelopen. Ik zag twee zalen met tafels. Er waren witte lakens over de lijken heen geplaatst. Bij sommigen was het gezicht ontbloot. Soms zag je de familieleden de lakens wegtrekken.

Ik was geen nabestaande, dus ging ik bij de verschillende lijken even kijken. Als iemand een laken had weggetrokken en er iets meer te zien was, ging ik daarheen. Bij een aantal lijken heb ik kogelinslagen gezien. Een inschotopening ziet er anders uit, dan een uitschotopening. Een inschotopening is niet aan flarden, maar een uitschotopening wel. Ik zag dat er met een scherp voorwerp was gesneden in het gezicht van sommige lijken. Ik weet dat het een scherp voorwerp was, omdat er geen rafelige randen waren. Ik heb kunnen concluderen dat er wonden waren aangebracht middels stomp geweld. Het kan zijn gedaan met de achterkant van een geweerkolf. Het zou even goed kunnen met een stuk hout, maar de achterzijde van een geweerkolf lijkt mij waarschijnlijker.

Ik heb gesneden lichamen gezien. Op de borst heb ik ook stompgeweld kunnen waarnemen. Er zat bij de ingang van het mortuarium een militair. Binnen zag ik niet echt militairen. Wat ik zag waren duidelijk inschotopeningen.

(...) Aan de inschotopening kan je wel zien of het van dichtbij is afgevuurd. (...) Ik heb ergens een kaakfractuur kunnen waarnemen. Ik heb wel meerdere fracturen kunnen constateren. Iemand krijgt niet zomaar een bloeduitstorting. Er moet kracht aan te pas komen om dat te bewerkstelligen; je moet vallen of zo. Er moet in ieder geval kracht van buitenaf worden uitgeoefend op het lichaam.

(...) Ik ben in december 1982 teruggekeerd naar Nederland, al een paar dagen na 08 december 1982.

Ik ben vijf jaar lijkschouwer geweest. Ik bezit dus wel de vereiste deskundigheid.

(...) Ik ben ook politiearts geweest. Ik heb aan de hand van de 15 lijken twee conclusies kunnen trekken:

1. dat de lichamen niet levend waren.

2. dat de mensen schijnbaar geen natuurlijke dood zijn gestorven. Deze conclusie heb ik getrokken aan de hand van tekenen die ik heb geconstateerd.

(...) De 15 foto's die ik later heb gezien, heb ik herkend als te zijn van de lijken die ik in het mortuarium heb gezien. Dat weet ik 100% zeker."

6. Proces-verbaal betreffende het verhoor van de [getuige 4] (weduwe van het slachtoffer Baboeram) in het bijzijn van mr. A. Ramnewash, Rechter-Commissaris belast met de instructie der strafzaken bij het Hof van Justitie, de Kantongerechten en de Krijgsraad te Paramaribo, mw. L. Thijm, griffier van de laatst genoemde Rechter-Commissaris, d.d. 26 september 2003 in Nederland in het kader van een rechtshulpverzoek vanuit Suriname, welk proces-verbaal op ambtseed is opgemaakt door mr. M.F. Wagner, Rechter-Commissaris en P.G. van der Vlucht, griffier (ordner IV, blz. 245). De hiervoor genoemde getuige heeft - voor zover relevant - bij de Rechter-Commissaris het volgende verklaard:

"(...) Ik ben destijds twee maal naar het mortuarium geweest. Dat was op vrijdag 10 december 1982 en daarna voor de begrafenis. De eerste keer heb ik verwondingen gezien. Ik heb alleen het hoofd van Baboeram gezien. Ik zag verwondingen aan zijn bovenlip, wang en voorhoofd."

7. Proces-verbaal d.d. 04 juni 2004 betreffende een samenvatting en eindconclusies van het Rapport Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden, welk proces-verbaal op ambtsbelofte is opgemaakt door de deskundigen Prof. Dr. M.A. Vreden, Drs. J. Vlogtman, J.W. Karelse en J. Stoof (ordner V, blz. 7 - 8), waarin, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“Wij, Vrede Vlogtman, Karelse en Stoof, concluderen op basis van de verrichte onderzoeken het volgende:

Identificatie

- *De 15 stoffelijke overschotten die werden aangetroffen in de graven zijn door middel van vergelijkend DNA-onderzoek geïdentificeerd.*

Doodsoorzaak

- *Bij acht slachtoffers was de doodsoorzaak verbrijzeling van het hersenweefsel.*
- *Bij zeven slachtoffers was de doodsoorzaak shock door bloedverlies.*

Kogels slachtoffers

Bij negen slachtoffers werden in totaal 22 kogels en één kern van een kogel aangetroffen:

- *21 kogels zijn van het kaliber 9mm Parabellum. Eén van deze kogels is geschikt voor vergelijkend onderzoek ter identificatie.
Vastgesteld werd dat deze kogel niet uit de loop van de UZI NL50108 is afgevuurd.*
- *Van één kogel was het kaliber niet vast te stellen.*
- *De kern is van een kogel van het kaliber 7.62x39mm.*

Muur Bastion Veere

- *Van de onderzochte gaten op het Bastion Veere, in de muur parallel aan de rivierzijde, in het gedeelte tussen de openingen, zijn er minstens vijf veroorzaakt door inslagen van kogels van het kaliber 9mm en minstens één door een kogel van het kaliber 7.62x39mm.*
- *Van de onderzochte gaten op Bastion Veere, in de muur parallel aan de rivierzijde in het gedeelte links van de linkeropening, zijn er minstens drie veroorzaakt door inslagen van kogels van het kaliber 7.62x39mm.*

Patronen van het kaliber 9mm werden doorgaans verschoten uit een pistool of een machinepistool. Hiervoor komt een groot aantal typen wapens in aanmerking, waaronder machinepistool model UZI en pistool Browning 9mm KL.

Patronen van het kaliber 7.62x39mm worden doorgaans verschoten uit (machine)geweren; hieronder zijn ook begrepen wapens van het type Kalashnikov (AK47).

(...)

De plaats waar op het Bastion Veere was geschoten verliep van halverwege de korte muur, rechts van de gang naar Bastion Zierikzee, tot en met de deur van de gang naar Bastion Middelburg.

Gezien het waargenomen hoekverloop kunnen de onderzochte gaten zijn veroorzaakt door schoten die van een hoogte van 1 tot 1½ meter (heup-schouderhoogte) op het Bastion Veere zijn afgevuurd van elke afstand tussen de 3 en 13 meter.”

Identificatie en doodsoorzaak van het slachtoffer Baboeram

Proces-verbaal d.d. 28 mei 2004 betreffende Onderzoek kogels (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed, respectievelijk ambtsbelofte is opgemaakt door Drs. J. Vlogtman, J.W. Karelse en J. Sloof, deskundigen van de NFI-delegatie (ordner V, blz. 175-176), in welk proces-verbaal, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“Op vrijdag 13 december 2002 werd in opdracht van de Rechter-Commissaris, op de begraafplaats Sarwa Oedai te Paramaribo een gesloten graf geopend. Op dit graf stond de naam van:

J.K. BABOERAM (objectcode N)

Naast een gerechtelijke sectie werd die dag een onderzoek ingesteld naar de inhoud van de grafkist. Bij dit onderzoek werden vijf kogels aangetroffen.

Deze kogels werden onder verantwoordelijkheid van de Rechter-Commissaris inbeslaggenomen en gewaarmerkt N-3, N-4, N-5, N-6 en N-10.

(...)

Korte samenvatting uit het deskundigenrapport

N-3 Het is een volmantelkogel;

De kogel is gedeformeerd;

De kogel is waarschijnlijk van het kaliber 9mm Parabellum;

De kogel kon verschoten zijn door een wapen, type UZI;

Het merk/type wapen waarmee deze kogel was verschoten kon niet meer worden vastgesteld;

In de kogel bevinden zich geen voor identificatie geschikte karakteristieke sporen.

N-4*Voor deze kogel gelden dezelfde onderzoeksresultaten als bij kogel N-3.*

N-5*Het is een volmantelkogel;*

De kogel is gedeformeerd;

De kogel is waarschijnlijk van het kaliber 9mm Parabellum;

Patronen van dit kaliber worden doorgaans verschoten uit een pistool of een machinepistool. Het merk en type waarmee deze kogel was verschoten kon niet meer worden vastgesteld;

In de kogel bevinden zich geen voor identificatie geschikte karakteristieke sporen.

N-6*Voor deze kogel gelden dezelfde onderzoeksresultaten als bij kogel N-3.*

N-10*Het is een volmantelkogel;*

De kogel is zeer waarschijnlijk van het kaliber 9mm Parabellum;

De kogel kan verschoten zijn met een wapen, type UZI;

In de kogel bevinden zich geen voor identificatie geschikte karakteristieke sporen.”

Proces-verbaal d.d. 28 mei 2004 betreffende identificatie DNA (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed, respectievelijk ambtsbelofte is

opgemaakt door Drs. J. Vlogtman, J.W. Karelse en J. Sloof, deskundigen van de NFI-delegatie (ordner V, blz. 173-174), in welk proces-verbaal, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“ Conclusie uit het deskundigenrapport

Het DNA-profiel van het monster tand/kies (AFQ978) van het slachtoffer in het graf met codering N past uitsluitend bij de DNA-profielen in de stamboom van de familieleden van J.K. Baboeram.

Uit de resultaten van het onderzoek is een zeer sterke aanwijzing verkregen dat de identiteit van dit slachtoffer J.K. BABOERAM is.”

Proces-verbaal d.d. 13 december 2002 betreffende sectie op het stoffelijk overschot van J.K. Baboeram (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decemermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed is opgemaakt door de patholoog-anatoom, Prof. Dr. M.A. Vrede (ordner V, blz. 168), waarin, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“Het skelet was nagenoeg volledig aanwezig (zie foto 1).

De schedel toonde rechts aan de bovenzijde een defect van circa 22 millimeter (zie foto 2). Van hieruit waren diverse fractuurlijnen aanwezig.

Een gedeelte van het bot aan de achterzijde ontbrak. In de bovenkaak was er in het midden een defect (zie foto 3). De onderkaak toonde geen afwijkingen.

De botten van de rechterarm en de handbotten waren zonder afwijkingen.

De botten van het rechterbeen en voetbotten waren zonder afwijkingen.

Het bot van de linkerbovenarm toonde een fractuur (zie foto 4). Van de linker armsbotten ontbrak de ellepijp. De botten van de hand toonde geen afwijkingen. Het linker bovenbeensbot toonde geen afwijkingen. In het linkerscheenbeen ontbrak het gewrichtsvlak. Het kuitbeen toonde twee fracturen (zie foto 5). Er waren geen afwijkingen in de voetbotten.

Het linkerschouderblad toonde geen afwijkingen. Het rechterschouderblad toonde destructie (zie foto 6).

De wervelkolom, de ribben, het borstbeen en het bekken toonden geen afwijkingen.

Gezien de destructie van de schedelbotten moet er een uitgebreide verbrijzeling van hersenweefsel zijn geweest. Door destructie van het rechterschouderblad moet er een perforatie van de rechterlong zijn geweest. Deze destructies kunnen zijn veroorzaakt door kogels. De kogels die bij het slachtoffer zijn aangetroffen komen hiervoor in aanmerking (zie 4.14.3).

De doodsoorzaak was het gevolg van een verbrijzeling van het hersenweefsel.

Voor het identificatieonderzoek werd een kies uit de onderkaak en een monster uit de kop van het rechterdijbeen genomen.”

De overlijdensakte d.d. 21 december 1982, afkomstig van het Centraal Bureau voor Burgerzaken, waaruit blijkt dat Baboeram, John Khemraadj op 09 december 1982 omstreeks 12.00 uur des middags is overleden en de aangifte ter zake is gedaan door Ruimveld, Eli Reinir Desiré met machtiging van de Procureur-Generaal. (Ordner II, blz. 111).

Identificatie en doodsoorzaak van het slachtoffer Behr

Proces-verbaal d.d. 27 mei 2004 betreffende Onderzoek kogels (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed, respectievelijk ambtsbelofte is opgemaakt door Drs. J. Vlogtman, J.W. Karelse en J. Sloof, deskundigen van de NFI-delegatie (ordner V, blz. 107-110), in welk proces-verbaal, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“Op donderdag 12 december 2002 werd in opdracht van de Rechter-Commissaris, op de begraafplaats Annette’s Hof te Paramaribo een gesloten graf geopend. Op dit graf stond de naam van:

A.M. Behr (foto 1)

Het graf werd aangeduid met de objectcode I.”

Proces-verbaal d.d. 12 december 2002 betreffende sectie op het stoffelijk overschot van A.M. Behr (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed is opgemaakt door de patholoog-anatoom, Prof. Dr. M.A. Vrede (ordner V, blz. 111), waarin, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“Het skelet was nagenoeg volledig aanwezig (zie foto 1).

In de schedel was er aan de achterzijde in het midden een spleet van circa 12 millimeter, doch geen perforatie van de onderkaak. De onderkaak was voornamelijk aan de linkerzijde voor het grootste gedeelte afwezig (zie foto 2).

De botten van de rechterarm en het rechterbeen toonden evenals de hand- en voetbotten geen afwijkingen. Dit was eveneens het geval aan de linkerzijde.

In het rechterschouderblad was er een destructie aanwezig (zie foto 3).

Het linkerschouderblad toonde geen afwijkingen.

De wervelkolom, de ribben, het borstbeen en het bekken toonden geen afwijkingen.

Gezien de defecten in het rechter schouderblad ter hoogte van de rechter borstholte moet de rechter long geperforeerd zijn geweest. Deze defecten kunnen zijn veroorzaakt door kogels. De doodsoorzaak was shock door bloedverlies als gevolg van perforatie van de rechter long.

Voor het identificatieonderzoek werd een kies uit de onderkaak en een monster uit de kop van het rechterdijbeen genomen.”

De overlijdensakte d.d. 21 december 1982, afkomstig van het Centraal Bureau voor Burgerzaken, waaruit blijkt dat Behr, Abraham Maurits op 09 december 1982 omstreeks 12.00 uur des middags is overleden en de aangifte ter zake is gedaan door Ruimveld, Eli Reinir Desiré met machtiging van de Procureur-Generaal. (Ordner III, blz. 144).

Identificatie en doodsoorzaak van het slachtoffer Daal

Proces-verbaal d.d. 28 mei 2004 betreffende Onderzoek kogels (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed, respectievelijk ambtsbelofte is opgemaakt door Drs. J. Vlogtman, J.W. Karelse en J. Sloof, deskundigen van de NFI-delegatie (ordner V, blz. 116-117), in welk proces-verbaal, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“Op donderdag 12 december 2002 werd in opdracht van de Rechter-Commissaris, op de begraafplaats Annette’s Hof te Paramaribo een graf geopend. Op dit graf stond de naam van:

C.R.D. DAAL (objectcode J)

Naast een gerechtelijke sectie werd die dag een onderzoek ingesteld naar de inhoud van de grafkist. Bij dit onderzoek werden drie kogels aangetroffen.

Deze kogels werden onder verantwoordelijkheid van de Rechter-Commissaris inbeslaggenomen en gewaarmerkt J-1, J-2 en J-10.”

Proces-verbaal d.d. 28 mei 2004 betreffende identificatie DNA (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed, respectievelijk ambtsbelofte is opgemaakt door Drs. J. Vlogtman, J.W. Karelse en J. Sloof, deskundigen van de NFI-delegatie (ordner V, blz. 126-127), in welk proces-verbaal, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“ Conclusie uit het deskundigenrapport

Het DNA-profiel van het monster tand/kies (AFQ974) van het slachtoffer in het graf met codering J past uitsluitend bij de DNA-profielen in de stamboom van de familieleden van C.R.D. Daal.

Uit de resultaten van het onderzoek is een zeer sterke aanwijzing verkregen dat de identiteit van dit slachtoffer C.R.D. DAAL is.”

Proces-verbaal d.d. 12 december 2002 betreffende sectie op het stoffelijk overschot van C.R.D. Daal (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed is opgemaakt door de patholoog-anatoom, Prof. Dr. M.A. Vrede (ordner V, blz. 122), waarin, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“Het skelet was nagenoeg volledig aanwezig (zie foto 1).

De schedel was nog bedekt met weefsel en haren welke wel gemakkelijk loslieten (zie foto 2).

De weke delen van het gelaat hadden een bruine kleur. Na verwijdering van haren en weke delen toonde de schedel aan de achterzijde ter hoogte van de schedelnaden voornamelijk aan de linkerzijde een destructie van circa 2½ bij 3½ centimeter. Er was een fractuurlijn aan de linkerzijde op circa 15 centimeter boven het wangbeen en eveneens aan de linkerzijde een fractuurlijn van circa 6 centimeter naar het achterhoofd (zie foto 3). Aan de rechterzijde was er in de onderkaak een gedeelte afwezig en eveneens bestond er een fractuur in dit gebied.

In de rechter arm ontbrak de kop van het bovenarmsbot (zie foto 2).

Zowel aan de linker als aan de rechterzijde ontbraken de koppen van scheen- en kuitbeen. De knieschijven waren wel aanwezig.

De hand- en voetbotten, zowel links als rechts waren zonder bijzonderheden.

Het sleutelbeen rechts toonde aan de borstzijde een defect.

In de schouderbladen waren links twee en rechts drie defecten aanwezig (zie foto 2).

In de wervelkolom werden in het hals- en borstgebied geen afwijkingen gevonden evenals de ribben en het borstbeen. In het onderste gedeelte van de wervelkolom (lendenwervels) waren twee defecten aanwezig. Een gedeelte van het heiligbeen ontbrak (zie foto 4).

Gezien de destructie van de schedelbotten moet er een uitgebreide verbrijzeling van hersenweefsel zijn geweest. De destructie van de schouderbladen moet een perforatie van longen en/of hart hebben veroorzaakt. De kogels die bij het slachtoffer zijn aangetroffen komen hiervoor in aanmerking (zie 4.10.3).

De doodsoorzaak was het gevolg van een verbrijzeling van het hersenweefsel.

Voor het identificatieonderzoek werd een kies uit de onderkaak en een monster uit de kop van het rechterdijbeen genomen.”

De overlijdensakte d.d. 21 december 1982, afkomstig van het Centraal Bureau voor Burgerzaken, waaruit blijkt dat Daal, Cyril op 09 december 1982 omstreeks 12.00 uur des middags is overleden en de aangifte ter zak is gedaan door Ruimveld, Eli Reinir Desiré met machtiging van de Procureur-generaal. (Ordner II, blz. 115).

Identificatie en doodsoorzaak van het slachtoffer Gonçalves

Proces-verbaal d.d. 27 mei 2004 betreffende Onderzoek kogels (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed, respectievelijk ambtsbelofte is opgemaakt door Drs. J. Vlogtman, J.W. Karelse en J. Sloof, deskundigen van de NFI-delegatie (ordner V, blz. 40-43), in welk proces-verbaal, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“Op dinsdag 10 december 2002 werd in opdracht van de Rechter-Commissaris, op de Rooms-Katholieke begraafplaats te Paramaribo een graf geopend. Op dit graf stond de naam van:

K.C. GONÇALVES (objectcode C)

(...)

“Bijzonderheden

Tijdens bovengenoemd onderzoek werden vier kogels aangetroffen. Deze zijn gewaarmerkt als C-10, C-11, C-12 en C13.”

Proces-verbaal d.d. 28 mei 2004 betreffende identificatie DNA (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed, respectievelijk ambtsbelofte is opgemaakt door Drs. J. Vlogtman, J.W. Karelse en J. Sloof, deskundigen van de NFI-delegatie (ordner V, blz. 47-48), in welk proces-verbaal, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“Conclusie uit het deskundigenrapport

Het DNA-profiel van het monster tand/kies (AFQ967) van het slachtoffer in het graf met codering C past uitsluitend bij de DNA-profielen in de stamboom van de familieleden van K.C. Gonçalves.

Uit de resultaten van het onderzoek is een zeer sterke aanwijzing verkregen dat de identiteit van dit slachtoffer K.C. GONÇALVES is.”

Proces-verbaal d.d. 10 december 2002 betreffende sectie op het stoffelijk overschot van K.C. Gonçalves (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed is opgemaakt door de patholoog-anatoom, Prof. Dr. M.A. Vrede (ordner V, blz. 44), waarin, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“Het skelet was nagenoeg volledig aanwezig (zie foto 1).

De schedel was volledig aanwezig met onderkaak. In het rechtergedeelte van de schedel was een defect met een diameter van ca. 18 millimeter aanwezig. Er was een fractuurlijn welke verliep naar het bot achter het rechteroor.

De botten van de rechterarm en het rechterbeen toonden geen defecten. In de botten van de hand en de voet aan de rechterzijde waren eveneens geen defecten aanwezig.

De botten van de linkerarm en linkerhand vertoonden geen afwijkingen. Het linker bovenbeen was aanwezig en toonde geen defect. Er was wel destructie van het bovenste gedeelte van de onderbeensbotten (zie foto 3). Er was een defect van het kuitbeen, nagenoeg in het midden (zie

foto 3). Het gewrichtsvlak van het kuitbeen toonde een destructie. De knieschijf ontbrak aan de zijde.

Gezien het defect in de schedel met tekenen van fractuur van de schedelbotten moet er een verbrijzeling van het hersenweefsel zijn geweest. De kogels die bij het slachtoffer zijn aangetroffen komen hiervoor in aanmerking (zie 4.3.3).

De doodsoorzaak was het gevolg van een verbrijzeling van het hersenweefsel.

Voor het identificatieonderzoek werd een kies uit de onderkaak en een monster uit de kop van het rechterdijbeen genomen.”

De overlijdensakte d.d. 21 december 1982, afkomstig van het Centraal Bureau voor Burgerzaken, waaruit blijkt dat Gonçalves, Kenneth Carlos op 09 december 1982 omstreeks 12.00 uur des middags is overleden en de aangifte ter zake is gedaan door de Ruimveld, Eli Reinier met machtiging van de Procureur-Generaal. (Ordner III, blz. 30).

Identificatie en doodsoorzaak van het slachtoffer Hoost

Proces-verbaal d.d. 28 mei 2004 betreffende Onderzoek kogels (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed, respectievelijk ambtsbelofte is opgemaakt door Drs. J. Vlogtman, J.W. Karelse en J. Sloof, deskundigen van de NFI-delegatie (ordner V, blz. 61-62), in welk proces-verbaal, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“Op woensdag 11 december 2002 werd in opdracht van de Rechter-Commissaris, op de begraafplaats Marius Rust te Paramaribo een graf geopend. Op dit graf stond de naam van:

E.A. HOOST (objectcode D)

Naast een gerechtelijke sectie werd die dag een onderzoek ingesteld naar de inhoud van de grafkist. Bij dit onderzoek werden drie kogels aangetroffen.

Deze kogels werden onder verantwoordelijkheid van de Rechter-Commissaris in beslag genomen en gewaarmerkt D-1, D-2 en D-3.”

Proces-verbaal d.d. 28 mei 2004 betreffende identificatie DNA (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed, respectievelijk ambtsbelofte is opgemaakt door Drs. J. Vlogtman, J.W. Karelse en J. Sloof, deskundigen van de NFI-delegatie (ordner V, blz. 59-60), in welk proces-verbaal, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“ Conclusie uit het deskundigenrapport

Het DNA-profiel van het monster tand/kies (AFQ968) van het slachtoffer in het graf met codering A past uitsluitend bij de DNA-profielen in de stamboom van de familieleden van E.A. Hoost .

Uit de resultaten van het onderzoek is een zeer sterke aanwijzing verkregen dat de identiteit van dit slachtoffer E.A. HOOST is.”

Proces-verbaal d.d. 11 december 2002 betreffende sectie op het stoffelijk overschot van E.A. Hoost (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk

Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed is opgemaakt door de patholoog-anatoom, Prof. Dr. M.A. Vrede (ordner V, blz. 55), waarin, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“Het skelet was nagenoeg volledig aanwezig (zie foto 1).

De schedel toonde aan de linkerachterzijde een gleufvormig defect met een diameter van circa 10 bij 25 millimeter (zie foto 2). De onderkaak toonde geen afwijkingen.

De botten van de rechterarm en het rechterbeen toonden geen afwijkingen, evenals de hand- en voetbotten. De linkerbovenarm toonde geen afwijkingen. De onderarmbotten toonden fracturen nagenoeg door het midden (zie foto 3).

De botten van het linkerbeen toonden geen afwijkingen evenals de botten van de linkerhand en linkervoet.

Zowel het linker- als het rechterschouderblad toonde twee defecten van circa 20 millimeter (zie foto's 4 en 5).

Er waren geen afwijkingen in de wervelkolom, het borstbeen, de ribben en het bekken.

Gezien het defect van het schedelbot moet er een verbrijzeling van hersenweefsel zijn geweest.

De kogels die bij het slachtoffer zijn aangetroffen komen hiervoor in aanmerking (zie 4.4.3).

De doodsoorzaak was het gevolg van een verbrijzeling van het hersenweefsel.

Voor het identificatieonderzoek werd een kies uit de onderkaak en een monster uit de kop van het rechterdijbeen genomen.”

De overlijdensakte d.d. 21 december 1982, afkomstig van het Centraal Bureau voor Burgerzaken, waaruit blijkt dat Hoost, Edmund Alexander op 09 december 1982 omstreeks 12.00 uur des middags is overleden en de aangifte ter zake is gedaan door Ruimveld, Eli Reinir Desiré met machtiging van de Procureur-generaal. (Ordner III, blz. 08).

Identificatie en doodsoorzaak van het slachtoffer Kamperveen

Proces-verbaal d.d. 28 mei 2004 betreffende Onderzoek kogels (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed, respectievelijk ambtsbelofte is opgemaakt door Drs. J. Vlogtman, J.W. Karelse en J. Sloof, deskundigen van de NFI-delegatie (ordner V, blz. 106), in welk proces-verbaal, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“Op donderdag 12 december 2002 werd in opdracht van de Rechter-Commissaris, op de begraafplaats Annette's Hof te Paramaribo een graf geopend. Op dit graf stond de naam van:

A.R. KAMPERVEEN (objectcode H)

Naast een gerechtelijke sectie werd die dag een onderzoek ingesteld naar de inhoud van de grafkist. Bij dit onderzoek werd één kogel aangetroffen.

*Deze kogel werden onder verantwoordelijkheid van de Rechter-Commissaris in beslag genomen en gewaarmerkt **H-1**.”*

Proces-verbaal d.d. 28 mei 2004 betreffende identificatie DNA (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed, respectievelijk ambtsbelofte is opgemaakt door Drs. J. Vlogtman, J.W. Karelse en J. Sloof, deskundigen van de NFI-

delegatie (ordner V, blz. 104-105), in welk proces-verbaal, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“ Conclusie uit het deskundigenrapport

*Het DNA-profiel van het monster tand/kies (AFQ972) van het slachtoffer in het graf met codering H past uitsluitend bij de DNA-profielen in de stamboom van de familieleden van **A.R. Kamperveen**.*

Uit de resultaten van het onderzoek is een zeer sterke aanwijzing verkregen dat de identiteit van dit slachtoffer A.R. KAMPERVEEN is.”

Proces-verbaal d.d. 12 december 2002 betreffende sectie op het stoffelijk overschot van A.R. Kamperveen (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed is opgemaakt door de patholoog-anatoom, Prof. Dr. M.A. Vrede (ordner V, blz. 100), waarin, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“Het skelet was nagenoeg volledig aanwezig (zie foto 1).

In de schedel en onderkaak werden geen afwijkingen gevonden.

De botten van de rechterarm en het rechterbeen toonden evenals de handen en voetbotten geen afwijkingen.

De linkerarm toonde zowel in de bovenarm als in de onderarm nagenoeg in het midden van de botten fracturen (zie foto 2).

In het linkerschouderblad werden geen afwijkingen gevonden, doch het rechterschouderblad toonde twee defecten (zie foto 3).

De wervelkolom, de ribben en het borstbeen toonden geen afwijkingen.

In het bekkengebied was er rechts een fractuur nabij het heiligbeen (zie foto 4)

Gezien de defecten in het rechterschouderblad ter hoogte van de rechter borstholte moet de rechterlong geperforeerd zijn geweest. Deze defecten kunnen zijn veroorzaakt door kogels. De kogel die bij het slachtoffer is aangetroffen komt hiervoor in aanmerking (zie 4.8.3).

De doodsoorzaak was shock door bloedverlies als gevolg van perforatie van de rechter long.

Voor het identificatieonderzoek werd een kies uit de onderkaak en een monster uit de kop van het rechterdijbeen genomen.”

De overlijdensakte d.d. 21 december 1982, afkomstig van het Centraal Bureau voor Burgerzaken, waaruit blijkt dat Kamperveen, Andre op 09 december 1982 omstreeks 12.00 uur des middags is overleden en de aangifte ter zake is gedaan door Ruimveld, Eli Reinir Desiré met machtiging van de Procureur-generaal. (Ordner III, blz. 39).

Identificatie en doodsoorzaak van het slachtoffer Leckie

Proces-verbaal d.d. 28 mei 2004 betreffende Onderzoek kogels (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed, respectievelijk ambtsbelofte is opgemaakt door Drs. J. Vlogtman, J.W. Karelse en J. Sloof, deskundigen van de NFI-delegatie (ordner V, blz. 28-29), in welk proces-verbaal, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“Op dinsdag 10 december 2002 werd in opdracht van de Rechter-Commissaris, op de Rooms-Katholieke begraafplaats te Paramaribo een graf geopend. Op dit graf stond de naam van:

G. LECKIE (objectcode A)

Naast een gerechtelijke sectie werd die dag een onderzoek ingesteld naar de inhoud van de grafkist. Bij dit onderzoek werden twee kogels aangetroffen.

Deze kogels werden onder verantwoordelijkheid van de Rechter-Commissaris in beslag genomen en gewaarmerkt A-1 en A-10.

(...)

Korte samenvatting uit het deskundigenrapport

***A-1** Het is een volmantelkogel;*

De kogel is zeer waarschijnlijk van het kaliber 9mm Parabellum;

Kogels van dit kaliber (9mm) werden doorgaans verschoten uit een pistool of een machinepistool;

In de kogel bevinden zich geen identificatie geschikte karakteristieke sporen.

***A-10** Het is een volmantelkogel;*

De kogel is zeer waarschijnlijk van het kaliber 9mm Parabellum;

Kogels van dit kaliber (9mm) worden doorgaans verschoten uit een pistool of een machinepistool. Het pistool Browning 9 mmKL komt hiervoor in aanmerking (KL staat voor Koninklijke Landmacht);

In de kogel bevinden zich geen voor identificatie geschikte karakteristieke sporen.”

Proces-verbaal d.d. 07 juli 2004 betreffende identificatie DNA (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed, respectievelijk ambtsbelofte is opgemaakt door Drs. J. Vlogtman, J.W. Karelse en J. Sloof, deskundigen van de NFI-delegatie(ordner V, blz. 26-27), in welk proces-verbaal, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“ Conclusie uit het deskundigenrapport

Het DNA-profiel van het monster tand/kies (AFQ(965) van het slachtoffer in het graf met codering A past uitsluitend bij de DNA-profielen in de stamboom van de familieleden van G. Leckie.

Uit de resultaten van het onderzoek is een zeer sterke aanwijzing verkregen dat de identiteit van dit slachtoffer G.LECKIE is.”

Proces-verbaal d.d. 10 december 2002 betreffende sectie op het stoffelijk overschot van G. Leckie (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed is opgemaakt door de patholoog-anatoom, Prof. Dr. M.A. Vrede (ordner V, blz. 23), waarin, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“Het skelet was volledig aanwezig, slechts een enkele rib ontbrak (zie foto 1)

De schedelbotten waren nagenoeg geheel intact en de onderkaak was aanwezig. In de schedelbotten werden geen defecten gevonden.

De botten van beide armen en benen waren alle aanwezig evenals de hand- en voetbotten.

In het halsgebied toonden de onderste halswervels een tweetal defecten met het aspect van een fractuur.

In beide schouderbladen waren in het bovenste gedeelte defecten aanwezig welke varieerden van 2 tot 4 centimeter. In het linker schouderblad waren vier defecten, in het rechter schouderblad twee defecten aanwezig (zie foto's 2 en 3).

Het borstbeen en de ribben toonden geen defecten evenals de rest van de wervelkolom en het bekken.

Gezien de defecten in de schouderbladen ter hoogte van de borstholte moeten de longen en/of het hart zijn geperforeerd. De kogels die bij het slachtoffer zijn aangetroffen komen hiervoor in aanmerking (zie 4.1.3).

De doodsoorzaak was shock door bloedverlies als gevolg van perforatie van longen en/of hart.

Voor het identificatieonderzoek werd een kies uit de onderkaak en een monster uit de kop van het rechterdijbeen genomen.”

De overlijdensakte d.d. 21 december 1982, afkomstig van het Centraal Bureau voor Burgerzaken, waaruit blijkt dat Leckie, Gerard op 09 december 1982 omstreeks 12.00 uur des middags is overleden en de aangifte ter zake is gedaan door Ruimveld, Eli Reinir Desiré met machtiging van de Procureur-generaal. (Ordner III, blz, 161).

*Identificatie en doodsoorzaak van het slachtoffer Oemrawsingh
Proces-verbaal d.d. 28 mei 2004 betreffende identificatie DNA (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed, respectievelijk ambtsbelofte is opgemaakt door Drs. J. Vlogtman, J.W. Karelse en J. Sloof, deskundigen van de NFI-delegatie (ordner V, blz. 186-187), in welk proces-verbaal, voor zover relevant, het volgende is vermeld:*

“Conclusie uit het deskundigenrapport

Het DNA-profiel van het monster tand/kies (AFQ979) van het slachtoffer in het graf met codering O past uitsluitend bij de DNA-profielen in de stamboom van de familieleden van A.H. Oemrawsingh.

Uit de resultaten van het onderzoek is een zeer sterke aanwijzing verkregen dat de identiteit van dit slachtoffer S.H. OEMRAWSINGH is.”

Proces-verbaal d.d. 13 december 2002 betreffende sectie op het stoffelijk overschot van S.H. Oemrawsingh (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed is opgemaakt door de patholoog-anatoom, Prof. Dr. M.A. Vrede (ordner V, blz. 181), waarin, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“Het skelet was nagenoeg volledig aanwezig (zie foto 1).

De schedel toonde aan de linkerszijde op circa 4 centimeter van de oogkas een defect van 1 bij 4½ centimeter (zie foto 2). In relatie tot dit defect waren er fractuurlijnen verlopend naar het voorhoofd- en achterhoofdgebied. De onderkaak toonde geen afwijkingen.

Het rechter bovenarmsbot toonde in het midden een fractuur (zie foto 3).

De onderarmsbotten en handbotten toonden geen afwijkingen. Het rechterbeen en de rechter voetbotten toonden geen afwijkingen. De linkerarmbotten en de botten van de hand toonden geen afwijkingen. Het rechterbeen en de rechter voetbotten toonden geen afwijkingen. Het bot van het linkerbovenbeen toonde een fractuur (zie foto 4). De botten van het onderbeen en de botten van de linkervoet toonden geen afwijkingen.

De schouderbladen toonden geen afwijkingen.

De wervelkolom, het borstbeen, het bekken en het heiligbeen toonden geen afwijkingen. Eén van de ribben was gefractureerd (zie foto 5).

Gezien de destructie van de schedelbotten moet er een uitgebreide verbrijzeling van hersenweefsel zijn geweest. Deze destructie kan zijn veroorzaakt door kogels.

De doodsoorzaak was het gevolg van een verbrijzeling van het hersenweefsel.

Voor het identificatieonderzoek werd een kies uit de onderkaak en een monster uit de kop van het rechterdijbeen genomen.”

De overlijdensakte d.d. 21 december 1982, afkomstig van het Centraal Bureau voor Burgerzaken, waaruit blijkt dat Oemrawsingh, Harrie op 09 december 1982 omstreeks 12.00 uur des middags is overleden en de aangifte ter zake is gedaan door Ruimveld, Eli Reinir Desiré met machtiging van de Procureur-Generaal. (Ordner II, blz. 107).

Identificatie en doodsoorzaak van het slachtoffer Rahman

Proces-verbaal d.d. 28 mei 2004 betreffende identificatie DNA (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed, respectievelijk ambtsbelofte is opgemaakt door Drs. J. Vlogtman, J.W. Karelse en J. Sloof, deskundigen van de NFI-delegatie (ordner V, blz. 81-82), in welk proces-verbaal, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“ Conclusie uit het deskundigenrapport

Het DNA-profiel van het monster tand/kies (AFQ970) van het slachtoffer in het graf met codering F past uitsluitend bij de DNA-profielen in de stamboom van de familieleden van L.P. Rahman.

Uit de resultaten van het onderzoek is een zeer sterke aanwijzing verkregen dat de identiteit van dit slachtoffer L.P. RAHMAN is.”

Proces-verbaal d.d. 11 december 2002 betreffende sectie op het stoffelijk overschot van L.P. Rahman (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed is opgemaakt door de patholoog-anatoom, Prof. Dr. M.A. Vrede (ordner V, blz. 77), waarin, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“Het skelet was nagenoeg volledig aanwezig (zie foto 1).

Het schedeldak was intact en de schedelbotten toonden geen fracturen. Aan de rechterzijde was er een groot defect waarbij een gedeelte van de onderkaak en het wangbeen verdwenen waren (zie foto 2). Aan de linkerzijde was er een defect met een diameter van circa 13 millimeter. De rechterbovenarm toonde geen afwijkingen. In de onderarm was er een fractuur van de ellepijp (zie foto 3).

Het rechterbeen toonde geen afwijkingen in het bovenbeen doch wel een defect in het kuitbeen (zie foto 4).

In de botten van de hand en de voet werden geen afwijkingen gevonden.

De botten van de linkerarm, het linkerbeen, de linkerhand en linkervoet toonden geen afwijkingen.

In de schouderbladen werden geen perforaties gevonden.

De wervelkolom, ribben, borstbeen en bekken toonden geen afwijkingen.

Gezien de destructie van de onderkaak en het wangbeen was hier sprake van verscheuring van weke delen en bloedvaten met als gevolg shock door verbloeding. De destructie kan zijn veroorzaakt door kogels.

De doodsoorzaak was shock door bloedverlies.”

Voor het identificatieonderzoek werd een kies uit de onderkaak en een monster uit de kop van het rechterdijbeen genomen.”

De overlijdensakte d.d. 21 december 1982, afkomstig van het Centraal Bureau voor Burgerzaken, waaruit blijkt dat Rahman, Leslie Paul op 09 december 1982 omstreeks

12.00 uur des middags is overleden en de aangifte ter zake is gedaan door Ruimveld, Eli Reinir Desiré met machtiging van de Procureur-generaal. (Ordner III, blz.115).

Identificatie en doodsoorzaak van het latere slachtoffer Rambocus

Proces-verbaal d.d. 28 mei 2004 2004 betreffende identificatie DNA (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed, respectievelijk ambtsbelofte is opgemaakt door Drs. J. Vlogtman, J.W. Karelse en J. Sloof, deskundigen van de NFI-delegatie (ordner V, blz. 136-137), in welk proces-verbaal, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

*“**Conclusie uit het deskundigenrapport***

*Het DNA-profiel van het monster tand/kies (AFQ975) van het slachtoffer in het graf met codering K past uitsluitend bij de DNA-profielen in de stamboom van de familieleden van **S.S. Rambocus.***

Uit de resultaten van het onderzoek is een zeer sterke aanwijzing verkregen dat de identiteit van dit slachtoffer S.S. RAMBOCUS is.”

Proces-verbaal d.d. 13 december 2002 betreffende sectie op het stoffelijk overschot van S.S. Rambocus (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed is opgemaakt door de patholoog-anatoom, Prof. Dr. M.A. Vrede (ordner V, blz. 131), waarin, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“Het skelet was nagenoeg volledig aanwezig met uitzondering van de ribben welke deels verteerd waren (zie foto 1).

De schedel en onderkaak toonden geen fracturen of destructies.

In het rechterbovenarmsbot was er nagenoeg in het midden een destructie en een fractuur (zie foto 2). De onderarmsbotten en handbotten toonden geen afwijkingen.

Het rechterbovenbeensbot toonde in het onderste gedeelte een fractuur en destructie. Een gedeelte van het bot was afwezig (zie foto 3).

De onderbeensbotten en voetbotten toonden geen afwijkingen. De linkerarm toonde in het onderste gedeelte nabij het ellebooggewricht een destructie (zie foto 4). Het linker bovenbeensbot was zonder bijzonderheden. De botten van de hand en voet waren zonder bijzonderheden.

In het linker onderarmbeen toonde het kuitbeen een fractuur. De voetbotten toonden geen afwijkingen.

Het linker schouderblad toonde geen afwijkingen. In het rechter schouderblad was er een defect met een diameter van circa 15 millimeter (zie foto 5).

In de wervelkolom was er een destructie van de halswervel bij de overgang naar de borstwervels. Er was een destructie in het onderste gedeelte van de wervelkolom en het heiligbeen (zie foto 6). In het heiligbeen was er een defect met een diameter van circa 30 millimeter.

Er was een destructie van het borstbeen doch de ribben en borstwervels toonden geen afwijkingen.

Gezien het defect in het rechter schouderblad ter hoogte van de rechter borstholte moet de rechter long geperforeerd zijn geweest. Door de destructie van de wervelkolom en het heiligbeen moet er veel bloedverlies zijn geweest. Dit defect en deze destructies kunnen zijn veroorzaakt door kogels.

De doodsoorzaak was shock door bloedverlies als gevolg van perforatie van de rechter long en destructie van de wervelkolom en het heiligbeen.

Voor het identificatieonderzoek werd een kies uit de onderkaak en een monster uit de kop van het rechterdijbeen genomen.”

De overlijdensakte d.d. 21 december 1982, afkomstig van het Centraal Bureau voor Burgerzaken, waaruit blijkt dat Rambocus, Soerendra op 09 december 1982 omstreeks 12.00 uur des middags is overleden en de aangifte ter zake is gedaan door Ruimveld, Eli Reinir Desiré met machtiging van de Procureur-generaal. (Ordner II, blz. 91).

Identificatie en doodsoorzaak van het slachtoffer Riedewald

Proces-verbaal d.d. 28 mei 2004 2004 betreffende identificatie DNA (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed, respectievelijk ambtsbelofte is opgemaakt door Drs. J. Vlogtman, J.W. Karelse en J. Sloof, deskundigen van de NFI-delegatie (ordner V, blz. 71-72), in welk proces-verbaal, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“ Conclusie uit het deskundigenrapport

Het DNA-profiel van het monster tand/kies (AFQ969) van het slachtoffer in het graf met codering E past uitsluitend bij de DNA-profielen in de stamboom van de familieleden van C.H. Riedewald.

Uit de resultaten van het onderzoek is een zeer sterke aanwijzing verkregen dat de identiteit van dit slachtoffer C.H. RIEDEWALD is.”

Proces-verbaal d.d. 11 december 2002 betreffende sectie op het stoffelijk overschot van C.H. Riedewald (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed is opgemaakt door de patholoog-anatoom, Prof. Dr. M.A. Vrede (ordner V, blz. 67), waarin, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“Het skelet was nagenoeg volledig aanwezig (zie foto 1).

De schedel toonde aan de linkerachterzijde een nagenoeg rond defect met een diameter van circa 20 millimeter (zie foto 2). Aan de linkervoorzijde bevond zich een defect met een grootte van 9 bij 13 centimeter (zie foto 3).

De onderkaak toonde geen afwijkingen.

De rechterarm toonde in de bovenarm geen defecten. De onderarm toonde een defect van de ellepijp. De botten van de handen aan deze zijde toonden geen afwijkingen.

Het rechterbovenbeen toonde geen defecten. In het kuitbeen aan de rechterzijde bevond zich een defect in het bovenste gedeelte (zie foto 4).

Aan de linkerzijde toonden zowel de botten van de arm, hand, been en voet geen bijzonderheden.

Het linkerschouderblad toonde drie defecten terwijl het rechter schouderblad uit diverse stukken bestond.

De wervelkolom, de ribben, het borstbeen en het bekken waren zonder bijzonderheden.

Gezien de destructie van de schedelbotten moet er een uitgebreide verbrijzeling van hersenweefsel zijn geweest. De destructie kan zijn veroorzaakt door kogels.

De doodsoorzaak was het gevolg van een verbrijzeling van het hersenweefsel.

Voor het identificatieonderzoek werd een kies uit de onderkaak en een monster uit de kop van het rechterdijbeen genomen.”

De overlijdensakte d.d. 21 december 1982, afkomstig van het Centraal Bureau voor Burgerzaken, waaruit blijkt dat Riedewald, Cornelis Harold op 09 december 1982

omstreeks 12.00 uur des middags is overleden en de aangifte ter zake is gedaan door Ruimveld, Eli Reinir Desiré met machtiging van de Procureur-Generaal. (Ordner III, blz. 107).

Identificatie en doodsoorzaak van het slachtoffer Sheombar

Proces-verbaal d.d. 28 mei 2004 betreffende Onderzoek kogels (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed, respectievelijk ambtsbelofte is opgemaakt door Drs. J. Vlogtman, J.W. Karelse en J. Sloof, deskundigen van de NFI-delegatie (ordner V, blz. 150-151), in welk proces-verbaal, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“Op vrijdag 13 december 2002 werd in opdracht van de Rechter-Commissaris, op de begraafplaats Sarwa Oedaite Paramaribo een graf geopend. Op dit graf stond de naam van:

D. SHEOMBAR (objectcode L)

Naast een gerechtelijke sectie werd die dag een onderzoek ingesteld naar de inhoud van de grafkist. Bij dit onderzoek werd één stalen kern (onderdeel van munitie) aangetroffen.

De stalen kern werd onder verantwoordelijkheid van de Rechter-Commissaris in beslag genomen en gewaarmerkt L-2.

(...)

Korte samenvatting uit het deskundigenrapport

***L-2**De stalen kern is afkomstig van een kogel;*

Deze kogel was zeer waarschijnlijk van het kaliber 7,72x39mm;

Patronen van dit kaliber worden doorgans verschoten uit (machine) geweren;

Onder deze (machine) geweren zijn ook begrepen de wapens van het type KALASHNIKOV (AK47).”

Proces-verbaal d.d. 28 mei 2004 betreffende identificatie DNA (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed, respectievelijk ambtsbelofte is opgemaakt door Drs. J. Vlogtman, J.W. Karelse en J. Sloof, deskundigen van de NFI-delegatie (ordner V, blz. 147-148), in welk proces-verbaal, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“Conclusie uit het deskundigenrapport

Het DNA-profiel van het monster tand/kies (AFQ976) van het slachtoffer in het graf met codering L past uitsluitend bij de DNA-profielen in de stamboom van de familieleden van D. Sheombar.

Uit de resultaten van het onderzoek is een zeer sterke aanwijzing verkregen dat de identiteit van dit slachtoffer D. SHEOMBAR is.”

Proces-verbaal d.d. 13 december 2002 betreffende sectie op het stoffelijk overschot van D. Sheombar (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed is opgemaakt door de patholoog-anatoom, Prof. Dr. M.A. Vrede (ordner V, blz. 142), waarin, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“Het skelet was nagenoeg volledig aanwezig (zie foto 1).

De schedel toonde in het midden, het kruingebied (zie foto 2), een defect met twee fractuurlijnen van respectievelijk 9 en 11 centimeter naar het voorhoofdgebied en twee

fractuurlijnen van respectievelijk 10 en 13 centimeter naar het achterhoofdgebied. In het voorhoofdgebied was er een centimeter naar het achterhoofdgebied. In het voorhoofdgebied was er een fractuur van circa 8 centimeter. Er was een defect in de linkerkaak van circa 22 millimeter (zie foto 3).

De rechterarmbotten en handbotten toonden geen afwijkingen. Het rechter bovenbeensbot toonde een fractuur (zie foto 4).

De onderbeensbotten toonden geen afwijkingen. De linkerarm en linkerhand handsbotten toonden geen afwijkingen evenals de linkerbeen- en linkervoetbotten.

Beide schouderbladen toonden elk één effect (zie foto 5).

De wervelkolom en het borstbeen toonden geen afwijkingen. Eén grote rib toonde een defect. Het bekken toonde zowel links als rechts aan de bovenzijde een defect (zie foto 6). Het defect aan de linkerkant had een afmeting van circa 1½ bij 3 centimeter.

Gezien de destructie van de schedelbotten moet er een uitgebreide verbrijzeling van hersenweefsel geweest zijn. Gezien de defecten in de schouderbladen moeten longen en/of hart zijn geperforeerd. De destructie en de defecten kunnen zijn veroorzaakt door kogels. De kogel die bij het slachtoffer zijn aangetroffen komen hiervoor in aanmerking (zie 4.12.3). De doodsoorzaak was het gevolg van een verbrijzeling van het hersenweefsel.

Voor het identificatieonderzoek werd een kies uit de onderkaak en een monster uit de kop van het rechterdijbeen genomen.”

De overlijdensakte d.d. 21 december 1982, afkomstig van het Centraal Bureau voor Burgerzaken, waaruit blijkt dat Sheombar, Djiewansing op 09 december 1982 omstreeks 12.00 uur des middags is overleden en de aangifte ter zake is gedaan door de Ruimveld, Eli Reinier met machtiging van de Procureur-generaal. (Ordner III, blz. 1).

Identificatie en doodsoorzaak van het slachtoffer Slagveer

Proces-verbaal d.d. 28 mei 2004 betreffende identificatie DNA (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed, respectievelijk ambtsbelofte is opgemaakt door Drs. J. Vlogtman, J.W. Karelse en J. Sloof, deskundigen van de NFI-delegatie (ordner V, blz. 38-39), in welk proces-verbaal, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“ Conclusie uit het deskundigenrapport

Het DNA-profiel van het monster tand/kies (AFQ966) van het slachtoffer in het graf met codering B past uitsluitend bij de DNA-profielen in de stamboom van de familieleden van J.H. Slagveer.

Uit de resultaten van het onderzoek is een zeer sterke aanwijzing verkregen dat de identiteit van dit slachtoffer J.H. Slagveer is.”

Proces-verbaal d.d. 10 december 2002 betreffende sectie op het stoffelijk overschot van J.H. Slagveer (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed is opgemaakt door de patholoog-anatoom, Prof. Dr. M.A. Vrede (ordner V, blz. 34), waarin, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“Het skelet was nagenoeg volledig aanwezig (zie foto 1).

De schedel toonde aan de rechterzijde meerdere defecten, sommige met een diameter van circa 10 millimeter (zie foto 2). Er waren diverse botfragmenten waarbij sommige delen defecten toonden met een rond aspect. In het algemeen toonde de schedel uitgebreide fracturen waardoor slechts een gedeelte nog intact was.

*De onderkaak toonde in het middengebied een fractuur (foto 3).
De rechterarmbotten waren aanwezig en er was een fractuur van de ellepijp in het onderste gedeelte bij de pols.*

De botten van het rechterbeen en de rechtervoet waren aanwezig, evenals de botten van de linkerarm en het linkerbeen, de linkerhand – en voet. In deze botten werden geen defecten gevonden.

*De schouderbladen toonden defecten met een grootte van 10 tot 20 millimeter. In het linkerschouderblad waren drie defecten (zie foto 4) en rechts twee defecten aanwezig (foto 5).
De wervelkolom toonde geen afwijkingen zowel in hals-, borst-, buik-, of bekkengebied.
De ribben en het borstbeen waren zonder afwijkingen.*

*Gezien de destructie van de schedelbotten moet er een uitgebreide verbrijzeling van hersenweefsel geweest zijn. Gezien de defecten in de schouderbladen moeten longen en/of hart zijn geperforeerd. De destructie en de defecten kunnen zijn veroorzaakt door kogels.
De doodsoorzaak was het gevolg van een verbrijzeling van het hersenweefsel.*

Voor het identificatieonderzoek werd een kies uit de onderkaak en een monster uit de kop van het rechterdijbeen genomen.”

De overlijdensakte d.d. 21 december 1982, afkomstig van het Centraal Bureau voor Burgerzaken, waaruit blijkt dat Slagveer, Jozef op 09 december 1982 omstreeks 12.00 uur des middags is overleden en de aangifte ter zake is gedaan door Ruimveld, Eli Reinir Desiré met machtiging van de Procureur-Generaal. (Ordner II, blz. 64).

Identificatie en doodsoorzaak van het slachtoffer Sohansingh

Proces-verbaal d.d. 28 mei 2004 betreffende Onderzoek kogels (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed, respectievelijk ambtsbelofte is opgemaakt door Drs. J. Vlogtman, J.W. Karelse en J. Sloof, deskundigen van de NFI-delegatie (ordner V, blz. 162-163), in welk proces-verbaal, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“Op vrijdag 13 december 2002 werd in opdracht van de Rechter-Commissaris, op de begraafplaats Sarwa Oedai te Paramaribo een graf geopend. Op dit graf stond de naam van:

R.S. Sohansingh (objectcode M)

Naast een gerechtelijke sectie werd die dag een onderzoek ingesteld naar de inhoud van de grafkist. Bij dit onderzoek werden twee kogels aangetroffen.

*Deze kogels werden onder verantwoordelijkheid van de Rechter-Commissaris in beslag genomen en gewaarmerkt **M-1 en M-2**.*

(...)

Korte samenvatting uit het deskundigenrapport

M-1 *Het is een mantelkogel;*

De kogel is waarschijnlijk van het kaliber 9mm Parabellum;

Kogels van dit kaliber (9mm) worden doorgaans verschoten uit een pistool of een machinepistool.

Het merk/type wapen waarmee deze kogel was verschoten kon niet meer worden vastgesteld;

In de kogel bevinden zich geen voor identificatie geschikte karakteristieke sporen.

M-2 *Voor deze kogel gelden dezelfde onderzoeksresultaten als bij kogel M-2.”*

Proces-verbaal d.d. 28 mei 2004 betreffende identificatie DNA (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed, respectievelijk ambtsbelofte is opgemaakt door Drs. J. Vlogtman, J.W. Karelse en J. Sloof, deskundigen van de NFI-delegatie (ordner V, blz. 160-161), in welk proces-verbaal, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“ Conclusie uit het deskundigenrapport

Het DNA-profiel van het monster tand/kies (AFQ977) van het slachtoffer in het graf met codering M past uitsluitend bij de DNA-profielen in de stamboom van de familieleden van R.S. Sohansingh.

Uit de resultaten van het onderzoek is een zeer sterke aanwijzing verkregen dat de identiteit van dit slachtoffer R.S. SOHANSINGH is.”

Proces-verbaal d.d. 13 december 2002 betreffende sectie op het stoffelijk overschot van R.S. Sohansingh (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed is opgemaakt door de patholoog-anatoom, Prof. Dr. M.A. Vrede (ordner V, blz. 156), waarin, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“Het skelet was nagenoeg volledig aanwezig (zie foto 1).

De schedel toonde een afwezigheid van het bot van de neuswortel af tot het bovengedeelte van de bovenkaak. Slechts een klein gedeelte van de linkerzijde was aanwezig. Het wangbeen aan de rechterzijde was afwezig (zie foto 2).

In het bot van de rechterbovenarm was de kop afwezig (zie foto 3). De onderarmsbotten en de botten van de hand toonden geen afwijkingen. In het bot van de linkerbovenarm was het bovenste gedeelte en het onderste gedeelte afwezig (zie foto 3). De onderarmbotten en de botten van de hand toonden geen afwijkingen.

Het onderste gedeelte van het rechterbovenbeen was afwezig. Er was in het scheenbeen een fractuur aan de onderzijde. Het kuitbeen toonde geen afwijkingen. De botten van de voet toonde geen afwijkingen. In het linkerbovenbeen was het onderste gedeelte afwezig en zo ook het bovenste gedeelte van het scheenbeen. De knieschijf was afwezig. Het linkeronderbeen toonde een fractuur van het scheenbeen aan de onderzijde. De botten van de voet toonden geen afwijkingen.

Er was destructie van beide schouderbladen (zie foto 3).

In de wervelkolom was er destructie van de halswervels in het bovenste gedeelte.

Ribben en borstbeen toonden geen afwijkingen. In het bekken was een groot deel aan de rechterzijde gedestruëerd. De linker bekkenheft ontbrak nagenoeg geheel (zie foto 4). Een gedeelte van het heiligbeen aan de linkerzijde ontbrak (zie foto 5).

Gezien de defecten in de schouderbladen moet er perforatie van de longen en/of hart zijn geweest. De defecten kunnen zijn veroorzaakt door kogels. De kogels die bij het slachtoffer zijn aangetroffen komen hiervoor in aanmerking (zie 4.13.3).

De doodsoorzaak was shock door bloedverlies als gevolg van perforatie van longen en/of hart.

Voor het identificatieonderzoek werd een kies uit de onderkaak en een monster uit de kop van het rechterdijbeen genomen.”

De overlijdensakte d.d. 21 december 1982, afkomstig van het Centraal Bureau voor Burgerzaken, waaruit blijkt dat Sohansingh, Somradj Robby op 09 december 1982 omstreeks 12.00 uur des middags is overleden en de aangifte ter zake is gedaan door

Ruimveld, Eli Reinir Desiré met machtiging van de Procureur-Generaal. (Ordner III, blz. 190).

Identificatie en doodsoorzaak van het slachtoffer Wijngaarde

Proces-verbaal d.d. 28 mei 2004 betreffende Onderzoek kogels (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed, respectievelijk ambtsbelofte is opgemaakt door Drs. J. Vlogtman, J.W. Karelse en J. Sloof, deskundigen van de NFI-delegatie (ordner V, blz. 94), in welk proces-verbaal, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“Op donderdag 12 december 2002 werd in opdracht van de Rechter-Commissaris, op de begraafplaats Annette’s Hof te Paramaribo een graf geopend. Op dit graf stond de naam van:

F. WIJNGAARDE (objectcode G)

Naast een gerechtelijke sectie werd die dag een onderzoek ingesteld naar de inhoud van de grafkist. Bij dit onderzoek werden drie kogels aangetroffen.

*Deze kogels werden onder verantwoordelijkheid van de Rechter-Commissaris in beslag genomen en gewaarmerkt **G-1, en G-2.***

(...)

Korte samenvatting uit het deskundigenrapport

G-1 *Het is een volmantelkogel;*

De kogel is waarschijnlijk van het kaliber 9mm Parabellum;

Kogels van dit kaliber (9mm) worden doorgaans verschoten uit een pistool of een machinepistool.

In de kogel bevinden zich geen voor identificatie geschikte karakteristieke sporen.

G-2 *Voor deze kogel gelden dezelfde onderzoeksresultaten als bij kogel G-1.”*

Proces-verbaal d.d. 28 mei 2004 betreffende identificatie DNA (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed, respectievelijk ambtsbelofte is opgemaakt door Drs. J. Vlogtman, J.W. Karelse en J. Sloof, deskundigen van de NFI-delegatie (ordner V, blz. 92-93), in welk proces-verbaal, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“Conclusie uit het deskundigenrapport

Het DNA-profiel van het monster tand/kies (AFQ971) van het slachtoffer in het graf met codering G past uitsluitend bij de DNA-profielen in de stamboom van de familieleden van F. Wijngaarde.

Uit de resultaten van het onderzoek is een zeer sterke aanwijzing verkregen dat de identiteit van dit slachtoffer F. WIJNGAARDE is.”

Proces-verbaal d.d. 12 december 2002 betreffende sectie op het stoffelijk overschot van F. Wijngaarde (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed is opgemaakt door de patholoog-anatoom, Prof. Dr. M.A. Vrede (ordner V, blz. 87), waarin, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“Het skelet was nagenoeg volledig aanwezig (zie foto 1).

De schedelbotten toonden geen destructie doch er was een groot defect in de basis van het neusbot en de bovenzijde van de bovenkaak (zie foto 1).

Als gevolg hiervan was er in het gehemelte een groot defect met een diameter van circa 3 bij 5 centimeter (zie foto 3).

In de rechterarm toonde de bovenarm een destructie van het bot bij de schouder (zie foto 4).

De onderarm toonde geen afwijkingen evenals het rechter boven- en onderbeen.

De botten van de hand en de voet aan dezelfde zijde toonden geen afwijkingen.

De linkerarm en het linkerbeen toonden geen afwijkingen evenals de botten van de hand en de voet.

Het linkerschouderblad toonde geen afwijkingen. In het rechterschouderblad bevond zich een destructie over 12 centimeter (zie foto 5).

De wervelkolom, de ribben en het borstbeen toonden geen afwijkingen.

In het bekken was aan de linkerszijde bij het bovenbeenschot een defect, verlopend naar het heiligbeen aan de onderzijde (zie foto 6).

Gezien de defecten en de destructie van het neus- en mondholtegebied, rechterbovenarm, het bekken aan de linkerszijde en het rechterschouderblad moet sprake zijn geweest van shock door bloedverlies. De defecten en de destructie kunnen zijn veroorzaakt door kogels, zoals die bij het slachtoffer zijn aangetroffen.

De doodsoorzaak was shock door bloedverlies.

Voor het identificatieonderzoek werd een kies uit de onderkaak en een monster uit de kop van het rechterdijbeen genomen.”

De overlijdensakte d.d. 18 december 1982, afkomstig van het Centraal Bureau voor Burgerzaken, waaruit blijkt dat Wijngaarde, Frank op 09 december 1982 omstreeks 12.00 uur des middags is overleden en de aangifte ter zake is gedaan door de Miranda, Hedy Elise met machtiging van de Procureur-Generaal. (Ordner III, blz. 1).

8. Bewijsoverwegingen

I. Algemeen

De Krijgsraad overweegt ter zake het door de verdediging opgeworpen verweer omtrent de onbetrouwbaarheid van de verklaringen van getuigen, met het oog op bewijsuitsluiting, het hierna volgende.

In het strafdossier bevinden zich diverse verklaringen van getuigen, waaruit de betrokkenheid van de verdachte bij het oppakken van de slachtoffers en het doodschieten van de slachtoffers zou kunnen blijken. Van die getuigen, zijnde burgers, politieagenten en militairen, is een groot deel door de politie en militaire politie gehoord. Tevens heeft een groot deel van deze getuigen een verklaring ten overstaan van de rechter-commissaris afgelegd en ter terechtzitting bij de Krijgsraad. Aldus bevinden zich van diverse getuigen, meerdere verklaringen in het dossier. Hierdoor heeft de Krijgsraad een afdoende beeld gekregen om te kunnen oordelen over de (on)betrouwbaarheid van de verklaringen van getuigen of delen daarvan. Daarbij heeft de Krijgsraad ook rekening gehouden met het tijdsverloop. Reden daartoe is, dat de ten laste gelegde gebeurtenis betrekking heeft op feiten en omstandigheden die zich lange tijd zou hebben afgespeeld. Uitgaande van het jaartal vanaf de start van het gerechtelijk vooronderzoek (in het jaar 2000), was dat toen bijkans 18 jaren terug. Wanneer een getuige een verklaring aflegt, zal hij een beroep moeten doen op zijn herinnering. Idealiter moet de gebeurtenis waarover de getuige een verklaring aflegt, goed zijn waargenomen en opgeslagen. De opgeslagen informatie dient een tijd lang in het geheugen onveranderd bewaard te blijven en

moet de getuige tenslotte de informatie goed uit het lange termijn geheugen kunnen ophalen. Daar komt bij dat de omstandigheden tijdens de waarneming van het strafbare feit van invloed kunnen zijn op de waarneming en daarmee op de kwaliteit van de getuigenverklaringen. Dat geldt dan des te meer wanneer het, zoals dat in dit specifiek geval is, gaat om de waarneming van traumatische gebeurtenissen in een situatie waar burgers ervoeren dat zij geen rechten hadden, dan wel dat zij ervoeren dat mensenrechten werden geschonden.

Voor zover dit al heeft te gelden voor het waarnemingsvermogen, is het evident dat alleen al het (soms zeer) lange tijdsverloop een bijzondere wissel trekt op het geheugen en de grenzen daarvan van de diverse getuigen die over deze gebeurtenissen hebben verklaard. Voor de meeste getuigen in de onderhavige strafzaak heeft te gelden dat het sedert de ten laste gelegde gebeurtenis verstreken tijdsverloop invloed moet hebben gehad op de nauwkeurigheid en de betrouwbaarheid van de herinnering aan hetgeen is waargenomen en ondervonden. Als complicerende factor, zoals uit de gebezigde bewijsmiddelen blijkt, moet eveneens in acht worden genomen dat in die periode burgers de vrees hadden om een verklaring af te leggen omdat zij daardoor opgepakt konden worden. In die periode hadden de militairen het voor het zeggen en was het - zoals blijkt uit de verklaring van de [getuige 5], die toentertijd de Procureur generaal was - onder die omstandigheden onmogelijk een onderzoek naar die gebeurtenis in te stellen. De politie was overigens ook bang een onderzoek in te stellen en zou het onderzoek stranden.

De Krijgsraad heeft uitgaande van het bovenstaande enkele getuigenverklaringen of delen uit die getuigenverklaringen, niet tot het bewijs gebezigd, en wel vanwege gebrek aan betrouwbaarheid of redengevendheid. In dat licht merkt de Krijgsraad wel op, dat enkele inconsistenties of onjuistheden echter nog geen reden geven om steeds de gehele verklaring van een getuige uit te sluiten. Dit, omdat van geen enkel deel van de getuigenverklaringen dat tot het bewijs is gebezigd, kan worden gesteld dat die verklaringen of delen daarvan op zichzelf staan. Zoals uit de gebezigde bewijsmiddelen blijkt vinden de getuigenverklaringen op zich voldoende bevestiging in de inhoud van overige gebezigde bewijsmiddelen en zijn deze verklaringen in de kern consistent.

Op grond van hetgeen hiervoor is overwogen, verwerpt de Krijgsraad het verweer van de verdediging strekkende tot uitsluiting van de verklaringen van enkele specifiek genoemde getuigen.

Ten aanzien van de verklaringen van getuigen, die tot het bewijs zijn gebezigd, heeft de Krijgsraad in het geheel geen reden te twijfelen aan de juistheid en de betrouwbaarheid van die verklaringen, voor zover tot het bewijs gebezigd, nu deze – in onderling (tijds)verband en samenhang bezien met elkaar en het overige (steun)bewijs – in de kern consistent zijn.

II. Vastgestelde feiten en omstandigheden

Op grond van de gebezigde bewijsmiddelen, stelt de krijgsraad de navolgende feiten en omstandigheden vast:

- verdachte maakte deel uit van de groep van 16 en was aanwezig bij de beraadslagingen en bij de schietoefening;
- verdachte had een bepaalde rol in de uitvoering van het draaiboek door het ophalen van de slachtoffers en het prominent aanwezig zijn de kamer waar de slachtoffers werden voorgeleid;
- grote delen van de samenleving protesteerden tegen het militaire regiem en eisten dat de militaire top de regeermacht moest overdragen aan een burgerregering middels het uitschrijven

van algemene verkiezingen, omdat de militairen bij de overname in februari 1980 de belofte hadden gedaan dat zij in oktober 1982 de macht wederom zouden overdragen aan de burgerregering en mensenrechten werden geschonden;

- onder het mom van een poging tot het plegen van een coup zijn de vijftien slachtoffers, waarvan enkelen van hen deel uitmaakten van respectievelijk de vakbond en de Orde van Advocaten, de media en de Universiteit, in de nacht van 7 op 8 december 1982 in opdracht van de medeverdachte thuis door militairen opgehaald;
- voorafgaand aan het ophalen van elk der slachtoffers hebben de militairen op het gebouw van de Moederbond (vakbond) en mediabedrijven geschoten, waarna zij deze gebouwen vervolgens in brand hebben gestoken;
- bij het ophalen van al de slachtoffers is dezelfde werkwijze gehanteerd: elk der slachtoffers en diens huisgenoten zijn in hun diepe nachtrust gewelddadig gestoord door de gewapende militairen middels het bonzen op deuren en/of ramen; de militairen hebben gewapend de woning van de slachtoffers betreden met de mededeling dat het opdracht van hogherhand of de Bevelhebber was; bij vertrek met de latere slachtoffers zijn steeds twee militairen bij de woning van elk der slachtoffers achtergebleven tot ongeveer 7 uur in de ochtend om de huisgenoten in de gaten te houden; huisgenoten konden zich vanwege de aanwezigheid van de achtergebleven militairen niet vrij in hun woning bewegen en werden zelfs achtervolgd als zij naar het toilet gingen; telefoonkabels werden doorgesneden door de militairen; de huisgenoten werden op dat moment tot 07.00 uur in de ochtend verboden uit huis te gaan en contact met anderen te hebben;
- de slachtoffers zijn opgehaald en overgebracht naar het Fort Zeelandia;
- al de slachtoffers zijn onder het mom van een vluchtpoging in het Fort Zeelandia doodgeschoten. Dit, terwijl vluchten uit het Fort Zeelandia onmogelijk was; vele van de slachtoffers zijn in de borst doodgeschoten en niet op de rug;
- nadat de opgepakte personen zijn doodgeschoten zijn elk der lijken in een tentheft opgerold, ingeladen in een truck en zijn de lijken vervoerd naar het mortuarium door militairen;
- de militair Ruimveld heeft met machtiging van de Procureur-Generaal op 21 december 1982 aangifte van overlijden bij het Centraal Bureau voor Burgerzaken gedaan;
- nabestaanden mochten slechts met toestemming van de aanwezige militairen binnen het mortuarium om hun familielid (dat mogelijk slachtoffer was) te identificeren;
- het lichaam van de slachtoffers was tot de hals bedekt met een wit laken en was het de nabestaanden verboden het laken weg te halen;
- er mocht geen sectie gepleegd worden op de lijken van de latere slachtoffers en evenmin is daartoe de opdracht gegeven. Evenmin mocht het personeel van het mortuarium de aantekening maken dat er lijken op die dag zijn vervoerd naar het mortuarium;
- de sleutel van de koelcellen waarin de lijken van de slachtoffers lagen opgebaard, bleef bij één van de militairen en niet bij het personeel van het mortuarium;
- op de dag van de begrafenis van de slachtoffers zijn militairen nadien op de begraafplaatsen achtergebleven om de wacht aldaar te houden, hetgeen ongeveer twee weken heeft geduurd;

III. Medeplegen, het opzet en de voorbedachte rade

De Krijgsraad overweegt ten aanzien van de juridische beoordeling van het ten laste gelegde medeplegen, het opzet en de voorbedachte rade het volgende.

Medeplegen

Voor een bewezenverklaring van medeplegen is vereist dat sprake moet zijn van een nauwe en bewuste samenwerking. Die kwalificatie is slechts gerechtvaardigd als de bewezenverklarde

bijdrage van de verdachte aan het delict van voldoende gewicht is. Bij vorming van zijn oordeel dat sprake is van de voor medeplegen vereiste nauwe en bewuste samenwerking, kan de rechter rekening houden met onder meer de intensiteit van de samenwerking, de onderlinge taakverdeling, de rol van de verdachte, uitvoering of de afhandeling van het delict en het belang van de rol van de verdachte, diens aanwezigheid op belangrijke momenten en het zich niet terugtrekken op een daartoe geëigend tijdstip.

De bijdrage van de medepleger zal in de regel worden geleverd tijdens het begaan van het strafbare feit in de vorm van een gezamenlijke uitvoering van het feit. Maar de bijdrage kan ook zijn geleverd in de vorm van verscheidene gedragingen voor en/of tijdens en/of na het strafbare feit. De Krijgsraad is van oordeel dat de verdachte tijdens de uitvoering van het strafbaar feit (aanwezig zijn bij de executies) een zodanige materiele en intellectuele bijdrage heeft geleverd dat gesproken kan worden van een nauwe en bewuste samenwerking met de medeverdachten Bouterse, Horb en Bhagwandas.

Opzet en voorbedachte rade

Thans dient de Krijgsraad de vraag te beantwoorden of verdachte met zijn handelen ook opzet had op de dood van de slachtoffers en of bij verdachte sprake is van voorbedachte raad.

Voorwaardelijk opzet op een bepaald gevolg is aanwezig, indien de verdachte zich willens en wetens heeft blootgesteld aan de aanmerkelijke kans dat dat gevolg zal intreden.

De beantwoording van de vraag of de gedraging de aanmerkelijke kans op een bepaald gevolg in het leven roept, is afhankelijk van de omstandigheden van het geval, waarbij betekenis toekomt aan de aard van de gedraging en de omstandigheden waaronder deze is verricht. Er is geen grond de inhoud van het begrip “aanmerkelijke kans” afhankelijk te stellen van de aard van het gevolg. Het zal in alle gevallen moeten gaan om een kans die naar algemene ervaringsregels aanmerkelijk is te achten.

Voor de beantwoording van de vraag of de verdachte zich willens en wetens heeft blootgesteld aan zulk een kans is niet alleen vereist dat de verdachte wetenschap heeft van de aanmerkelijke kans dat het gevolg zal intreden, maar ook dat hij die kans ten tijde van de gedraging bewust heeft aanvaard (op de koop toe heeft genomen). Uit de enkele omstandigheid dat die wetenschap bij de verdachte aanwezig is dan wel bij hem moet worden verondersteld, kan niet zonder meer volgen dat hij de aanmerkelijke kans op het gevolg ook bewust heeft aanvaard, omdat in geval van die wetenschap ook sprake kan zijn van bewuste schuld.

Van degene die weet heeft van de aanmerkelijke kans op het gevolg, maar die naar het oordeel van de rechter ervan is uitgegaan dat het gevolg niet zal intreden, kan wel worden gezegd dat hij met (grove) onachtzaamheid heeft gehandeld maar niet dat zijn opzet in voorwaardelijke vorm op dat gevolg gericht is geweest.

Of in een concreet geval moet worden aangenomen dat sprake is van bewuste schuld dan wel van voorwaardelijk opzet zal, indien de verklaringen van de verdachte en/of bijvoorbeeld eventuele getuigenverklaringen geen inzicht geven omtrent hetgeen ten tijde van de gedraging in de verdachte is omgegaan, afhangen van de feitelijke omstandigheden van het geval. Daarbij zijn de aard van de gedraging en omstandigheden waaronder deze is verricht, van belang.

Bepaalde gedragingen kunnen naar hun uiterlijke verschijningsvorm worden aangemerkt als zo zeer gericht op een bepaald gevolg dat het – behoudens contra-indicaties – niet anders kan zijn dan dat de verdachte de aanmerkelijke kans op het desbetreffende gevolg heeft aanvaard.

Voor een bewezenverklaring van het bestanddeel “voorbedachte rade” moet komen vast te staan dat de verdachte zich gedurende enige tijd heeft kunnen beraden op het te nemen of het genomen besluit en dat hij niet heeft gehandeld in een ogenblikkelijke gemoedsopwelling, zodat

hij de gelegenheid heeft gehad na te denken over de betekenis en de gevolgen van zijn voorgenomen daad en zich daarvan rekenschap te geven. De Krijgsraad concludeert dat er in casu sprake is van voorbedachte rade.

Bij de vraag of sprake is van voorbedachte rade gaat het bij uitstek om een weging en waardering van de omstandigheden van het concrete geval door de rechter, waarbij deze het gewicht moet bepalen van de aanwijzingen die voor of tegen het bewezen verklaren van voorbedachte rade pleiten. De vaststelling dat de verdachte voldoende tijd had om zich te beraden op het te nemen of het genomen besluit (een aantal gevangenen waren nog in leven) vormt weliswaar een belangrijke objectieve aanwijzing dat met voorbedachte rade is gehandeld, maar behoeft de rechter niet ervan te weerhouden aan contra-indicaties een zwaarder gewicht toe te kennen. Daarbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de omstandigheid dat de besluitvorming en uitvoering in plotselinge hevige drift plaatsvinden, dat slechts sprake is van een korte tijdspanne tussen het besluit en uitvoering of dat de gelegenheid tot beraad eerst tijdens de uitvoering van het besluit ontstaat. Zo kunnen bepaalde omstandigheden (of een samenstel daarvan) de rechter uiteindelijk tot het oordeel brengen dat de verdachte in het gegeven geval niet met voorbedachte rade heeft gehandeld.

Mede met het oog op het strafverzwarende gevolg dat dit bestanddeel heeft, moeten aan de vaststelling dat de voor voorbedachte rade vereiste gelegenheid heeft bestaan, bepaaldelijk eisen worden gesteld en dient de rechter, in het bijzonder indien de voorbedachte rade niet rechtstreeks uit de bewijsmiddelen volgt, daaraan in zijn motivering van de bewezenverklaring nadere aandacht te geven.

De achtergrond van het vereiste dat de verdachte de gelegenheid heeft gehad na te denken over de betekenis en de gevolgen van zijn voorgenomen daad en zich daarvan rekenschap te geven, is dat ingeval vaststaat dat de verdachte die gelegenheid heeft gehad, het redelijk is aan te nemen dat de verdachte gebruik heeft gemaakt van die gelegenheid en dus daadwerkelijk heeft nagedacht over de betekenis en de gevolgen van zijn voorgenomen daad en zich daarvan rekenschap heeft gegeven. Dat de verdachte daadwerkelijk heeft nagedacht en zich rekenschap heeft gegeven leent zich immers moeilijk voor strafrechtelijk bewijs, zeker in het geval dat de verklaringen van de verdachte en/of eventuele getuigen geen inzicht geven in hetgeen voor en ten tijde van het begaan van het feit in verdachte is omgegaan. Of in een dergelijk geval voorbedachte rade bewezen kan worden, hangt dan sterk af van de hierboven bedoelde gelegenheid en van de overige feitelijke omstandigheden van het geval zoals de aard van het feit, de omstandigheden waaronder het is begaan alsmede de gedragingen van de verdachte voor en tijdens het begaan van het feit. Daarbij verdient opmerking dat de enkele omstandigheid dat niet is komen vast te staan dat is gehandeld in een ogenblikkelijke gemoedsopwelling, niet toereikend is om daaraan gevolgtrekking te verbinden dat sprake is van voorbedachte rade.

Uitgaande van hetgeen hiervoor is weergegeven, overweegt de Krijgsraad als volgt.

Verder heeft de verdachte in de uitvoering van het feit een belangrijke rol gespeeld door slachtoffer Baboeram op te halen en aanwezig te zijn bij de executies door een vuurpeleton en stond hij naast de verantwoordelijke uitvoerder Bhagwandas. In het bijzijn van deze verdachte werd door het vuurpeleton op een gegeven moment geschoten ,als het ware met alle soorten wapens gemaaid op de slachtoffers en werden zij dodelijk getroffen. Aangezien een aantal van de gevangenen nog in leven was, was het begrijpelijk welk lot de overigen te wachten stond.

De Krijgsraad concludeert op grond van het voorgaande dat wel sprake is van voorbedachte rade aan de zijde van de verdachte.

9. Bewezenverklaring

Op grond van de hiervoor gebezigde bewijsmiddelen en hetgeen hiervoor is overwogen, acht de Krijgsraad wettig en overtuigend bewezen dat de verdachte het ten laste gelegde onder A heeft begaan, namelijk dat hij op of omstreeks 7, 8 december 1982 en 9 december 1982, te Paramaribo, tezamen en in vereniging met BOUTERSE, DESIRE DELANO, Bhagwandas, Paul en/ of Horb, Roy en / of Gorré , Arthy Frank en/ of Nelom John en / of Rozendaal Ruben en / of Esajas, Roy en / of Hardjoprajitno, Johnny Soeharto en/ of Zeeuw, Marcel en Brondenstein, Benny en Gefferie, Ernst en Mahadew, Guno en Leefland Ewoud en Tolud, Roy en Sital Badresein en Graanoogst Ivan en Dijksteel Iwan en Flohr, Onno en Kempes opzettelijk en met voorbedachte rade de hierna te noemen personen van het leven heeft beroofd, namelijk BABOERAM, JOHN KHEMRADJ, en BEHR, ABRAHAM MAURITS, en DAAL, CYRIL RICHARD DUNCAN, en GONCALVES, KENNETH CARLOS, en HOOST, EDMUND ALEXANDER, en KAMPERVEEN, RUDIE ANDRE, en LECKIE, GERARD, en RAHMAN, LESLIE PAUL, en RIEDEWALD, CORNELIS HAROLD, en RAMBOCUS, SOERENDRA SRADHANAND, en WIJNGAARDE, FRANK en OEMRAWSINGH, HARRIE, en SLAGVEER, JOZEF HUBERTUS, en SHEOMBAR, DJIEWANSING, en SOHANSINGH, SOMRADJ door toen aldaar tezamen en in vereniging als voormeld – na in kalm beraad en rustig overleg het voornemen te hebben opgevat en het plan te hebben beraamd, om laatstgenoemde personen BABOERAM, JOHN KHEMRAJD, en anderen opzettelijk van het leven te beroven, nadat die laatstgenoemde persoon BABOERAM, JOHN KHEMRADJ en anderen van hun woningen c.q. verblijfplaatsen waren opgehaald en afgevoerd naar één of meer locaties op het complex bekend als Fort Zeelandia, opzettelijk gewelddadig uit één of meer vuurwapens één of meer schoten op de lichamen van die personen af te vuren, ten gevolge waarvan die personen zodanig letsels verwondingen hebben bekomen, als gevolg van welke verwondingen die personen zijn overleden.

Wat meer of anders is ten laste gelegd dan hiervoor bewezen verklaard, is naar het oordeel van de Krijgsraad niet bewezen. Verdachte zal hiervan worden vrijgesproken.

10. De strafbaarheid van het bewezenverklaarde en de kwalificatie

10.1 Er zijn geen feiten of omstandigheden aannemelijk geworden die de strafbaarheid van het bewezen verklaarde uitsluiten. Dit levert het in de beslissing genoemde strafbare feit op.

10.2 Het ten laste van verdachte bewezenverklaarde levert op het navolgende misdrijf: het medeplegen aan moord (oud artikel 72 juncto oud artikel 349 van het Wetboek van Strafrecht).

11. De strafbaarheid van verdachte

De verdachte heeft als lid van de groep van 16 meegedaan met de schietoefeningen, heeft de slachtoffers opgehaald, was aanwezig bij hun voorgeleiding en heeft toegezien hoe de slachtoffers werden neergeschoten.

Er zijn geen feiten en omstandigheden aannemelijk geworden die de strafbaarheid van het bewezen verklaarde uitsluit, zodat dit strafbaar is.

12. De strafoplegging

Na te melden straf is in overeenstemming met de ernst van het gepleegde feit, de omstandigheden waaronder dit is begaan en gegrond op de persoon en de persoonlijke omstandigheden van de verdachte, zoals tijdens het onderzoek ter terechtzitting is gebleken.

Grote delen van de samenleving, die ervoeren dat mensenrechten werden geschonden, protesteerden tegen het toenmalig militaire regime en eisten dat de militaire top de regeermacht moest overdragen aan een burgerregering middels het uitschrijven van algemene verkiezingen.

Door te handelen zoals verdachte heeft gedaan, heeft hij op grove wijze het hoogste rechtsgoed, te weten het recht op leven, geschonden. De dood van de vijftien slachtoffers heeft voor de nabestaanden tot op heden groot leed veroorzaakt en heeft grote delen in de samenleving tot op heden bezig gehouden. Brute afrekeningen zoals deze versterken verder gevoelens van vrees en onveiligheid in de samenleving als geheel. De strafwaardigheid van het feit is dan ook het allerhoogst.

Op grond van het vorenstaande kan naar het oordeel van de Krijgsraad niet worden volstaan met een andere of lichtere straf dan een straf die onvoorwaardelijk vrijheidsbeneming met zich brengt.

13. Toepasselijke wetsartikelen

De op te leggen straf is gegrond op de oud artikelen 9,11, 72 en 349 van het Wetboek van Strafrecht.

Dit voorschrift is toegepast, zoals dit gold ten tijde van het bewezenverklaarde.

14. Intrekking van de vordering van de beledigde partij:

Op de terechtzitting van de Krijgsraad d.d. 30 oktober 2018 heeft mr.H.A.M.Essed, advocaat die namens de nabestaanden A) Owinje Natasha Hoost, B) Kanta Shilavati Adhin , C) Nirmala Rambocus, D) Lilian Yolande Ho Kang You, E) Rani Sohansingh, F) Eric Henk Kamperveen, G) Helen Renee Leckie, H) Vidya Satyavati Adin, I) Carol Ernesta Rahman, J) Johan Regienne Maria Slagveer, K) Vakcentrale C-47, rechtspersoonlijkheid bezittende vereniging, L) de gezamenlijke erfgenamen van wijlen Antoinette Vincentia Carbière, die zich in een eerder stadium op de voet van artikel 316 van het Wetboek van Strafvordering (Sv) als beledigde partij in het strafgeding hadden gevoegd medegedeeld de vordering als beledigde partij in te trekken. Nu de intrekking is gedaan nadat de verdediging het repliekpleidooi heeft gehouden en de intrekking geen onevenredige belasting van het strafgeding oplevert, zal dit verzoek worden ingewilligd en de Krijgsraad aldus verstaan dat de vordering van de beledigde partij is ingetrokken op bovenvermelde datum.

15. Beslissing
De Krijgsraad:

Verstaat dat de vordering van de beledigde partij op 30 oktober 2018 is ingetrokken.

Verklaart wettig en overtuigend bewezen dat verdachte het ten laste gelegde onder A heeft begaan en dat het bewezenverklaarde uitmaakt: het medeplegen van moord;

Verklaart het bewezen verklaarde en verdachte deswege strafbaar;

Verklaart niet bewezen hetgeen aan verdachte meer of anders is ten laste gelegd dan hierboven is bewezen verklaard en spreekt verdachte daarvan vrij;

Veroordeelt verdachte tot :
een gevangenisstraf voor de duur van 10 (Tien) jaren,

Dit vonnis is geweest door:
mr.drs. C.C.L.A. Valstein-Montnor, president,
Kolonel G. A.M.Cooper, lid,
Luitenant-Kolonel C.W.Li Fo Sjoe, lid,
en ter openbare terechtzitting uitgesproken op 29 november 2019 te Paramaribo door de president van de Krijgsraad, mr. drs. C.C.L.A. Valstein-Montnor, in tegenwoordigheid van de griffier mr. C.M. Simson.